

Iga neljas politseinik laseb mööda

Tulistamiseksami peavad läbima ka kontoritöötajad, kuid 27% neist ei suuda märki tabada. lk 4

Jäägriikriisist päikesetormideni

Kriisikomisjoni liige Jaan Tross meenutab 20 aastat ja räägib tulevikutrendidest. lk 6

Eaton võtab kullajahiks hoogu Eestis

Kümnevõistlejast rekordimees Ashton Eaton läheb augustis Moskvasse kulda püüdma. lk 14

Pommirühma rutiinne paugutamine

Eesti Päevalehe fotograaf jäädvustas demineerijate argipäeva piltidele. lk 7

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EURO | VÄLISMAAL 2,10 EURO | NR 144 | REEDE, 26. JUULI 2013

ajaleht.epl.ee

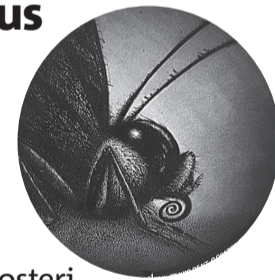
Foto: Scanpix/AFP

Venemaa pitsitab ka siinseid kaupmehi

Kõigilt ekspordijatelt tagatise nõudmine teeb Venemaale müümise kallimaks. lk 9

Ülo ja Tenno Soosteri ebaharilik näitus

Ülo Soosteri sünniaastapäev on järgmisel aastal, juba septembrist näeb isa ja poja ühist näitust. lk 13

Kiirustades õnnetusse

Hispaania prominentne ajaleht El País ütles, et 78 hukkunu ja sadade vigastatuga õnnetus juhtus, kui rong kihutas soovitatust rohkem kui kaks korda kiiremini – 80 km/h asemel 190 km/h, väljaande El Mundo teatel aga lausa 220 km/h. Võimu ja ka raudteefirma esindajad rõhutasid, et põhjuse selgitamine võtab aega

ning järeltõus võib tegema hakata alles pärast veduri nn mustade kastide salvestiste uurimist. Seni pole teada, kas kihutamise põhjustas inimlik või tehniline viga. Küll aga annab kiirustamise hüpoteesile tuge rongi opereerinud riikliku raudteefirma Renfe kinnitus, et rong oli sõiduplaanist viie minuti jagu maas. Tegemist on

Euroopa viimase veerandsaja aasta ühe ohvriterohkeima rongiõnnetusega. Eestis ei ole ekspertide sõnul niivõrd suur katastroof võimalik, sest siinsete rongide piirkiiirus ei ole üle 120 kilomeetri tunnis. Samuti on Eesti rongidel seadeldis, mis paneb juhi valvsuse kaotamise korral ise pidurid peale. lk 8

Lemmiklooma esmaabi

Oluline on pigem minna loomaarsti juurde, kui mitte minna. Ja pigem varem kui hiljem. lk 19

VENEMAALE EI MEELDI NATO SÜGISENE ÕPPUS

Baltimaades ja Poolas toimuvate NATO õppuste stsenaarium, mille järgi seisavad riigid silmitsi välisriigi sissetungiga, meenutab Venemaa kaitseministri asetäitja Anatoli Antonovi sõnul külma

sõja perioodi. Õppus Steadfast Jazz 2013 toimub novembris Eestis, Lätis, Leedus ja Poolas. Õppuse peamine eesmärk on testida NATO kiirreageerimisjõudude valmisolekut. **Delfi**

KORTERELAMUTE RENOVEERIMISTOETUS ON OTSAKORRAL

KredExi juuni alguses avatud energiaauditi ja ehitusprojekti toetuse taotlusvooru vahendid on otsa lõppemas. Praeguseks on vabu vahendeid toetusteks umbkaudu 36 319

eurot ning arvestades senist toetuse taotluste esitamist lõpevad need hiljemalt augusti lõpuks. Praeguseks on esitatud 240 taotlust kogumahus 192 681 eurot. **EPL**

Eesti Päevaleht
Täna digilehes

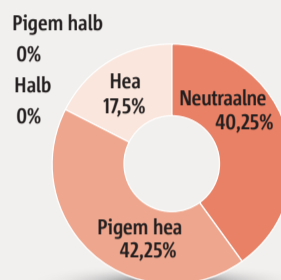
- Kõrgkoolid täituvad uute tudengitega
- Paljudes omavalitsustes puudub igasugune korteriturg

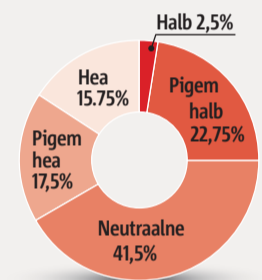
Sinikraede ülemused on välismaal töötamise vastu skeptilisemad

Kas näete välismaa kogemust töötaja palkamisel pigem positiivse või negatiivse faktorina?

Valgekraede ülemused

Sinikraede ülemused

Allikas: Tartu ülikooli teadlaste uuring, graafika: Paavo Käambre

KOMMENTAAR

Välismaal saadud töökogemus toob edu just noortele

Kaire Cocker

töötukassa Euroopa töövahendusvõrgustiku peaspetsialist

Usun, et noorte puhul tuleb tegelikult ükskõik milline hooajaline välismaa töökogemus igati kasuks, kasvõi farmitöö Austraalias. Selles inimesed on hiljem riskialtimate, paremad suhtlejad, neil on jaksu ja tahtmist tööd teha ja nad saavad igas olukorras hakkama – need on omadused, mida tööandjad noorte puhul hindavad.

Vanemas eas hooajaliselt välismaale läinud inimestel on tihti need omadused juba olemas ja seepärast ei mängi need ka hiljem Eestis tööle saades rolli. Kui tööandja värbab just oskuste ja kogemuste järgi staažikamaid inimesi, siis selles mõttes ei ole hooajatööl olnud inimesel eelist, kuna midagi uut ta tõenäoliselt omandanud ei ole.

Kui staažikas raamatupidaja läheb aastaks Soome koristama ja tagasi tulles kandideerib uuesti raamatupidaja töökohale, siis arvatavasti valib tööandja inimese, kes on viimase aasta töötanud Eestis

samalaadsel kohal, kui selle, kes on vahepeal koristajana Soomes töötanud.

Seepärast ei pruugi välismaal töötamine alati Eestis tööandjale muljet avaldada, sest võõrsil tehtud töö ei anna sageli siinse tööga seotud kogemusi ja ka keeleoskuse paranemine võib olla marginaalne: tehakse ränka füüsilist tööd ja palju võõrkeelt ei räägita. Ka tööandja on teadlik, et tegelikult ei omanda töötaja sellise töö puhul palju uut. Teisalt oleneb palju töö iseloomust: kui rüüda aasta Austraalia farmis ja hakkad pärast Eestis kõrgepalgalist kontoritööd otsima, ei pruugi välismaal saadud kogemus kasuks tulla, seevastu müügitöös mängib see aga rohkem rolli, sest inimese on nii-öelda tules ja veest läbi käinud.

Ehkki välismaalt naasnuid inimesi, kes tulevad töötukassas end töötuks registreerima, tuleb ikka ette, on palju ka neid, kes ongi hooajalise töö kasuks otsustanud – see tähendab, et näiteks korjatakse suvel paar kuud Soomes maasikaid ja talveks minnakse hoopis liri-maale kalkuneid kitkuma.

27. JUULI 2013

ALGUSEGA
KELL
12:00

SMILERS

KÕRSIKUD KOIT TOOME

SINGER VINGER ANGUS

KARL-ERIK TAUJAR GRETE PAIA

PEETER JÕGIOJA TRUMMISHOW

DJ VAIDO PANNEL DJ SVEN ARUSOO DJ KERTU JUKKUM

RANNAJALGPALL & 3x3 KORVPALL

BEACH FIGHT & KITEKROSS

ZUMBA & LASTEALA

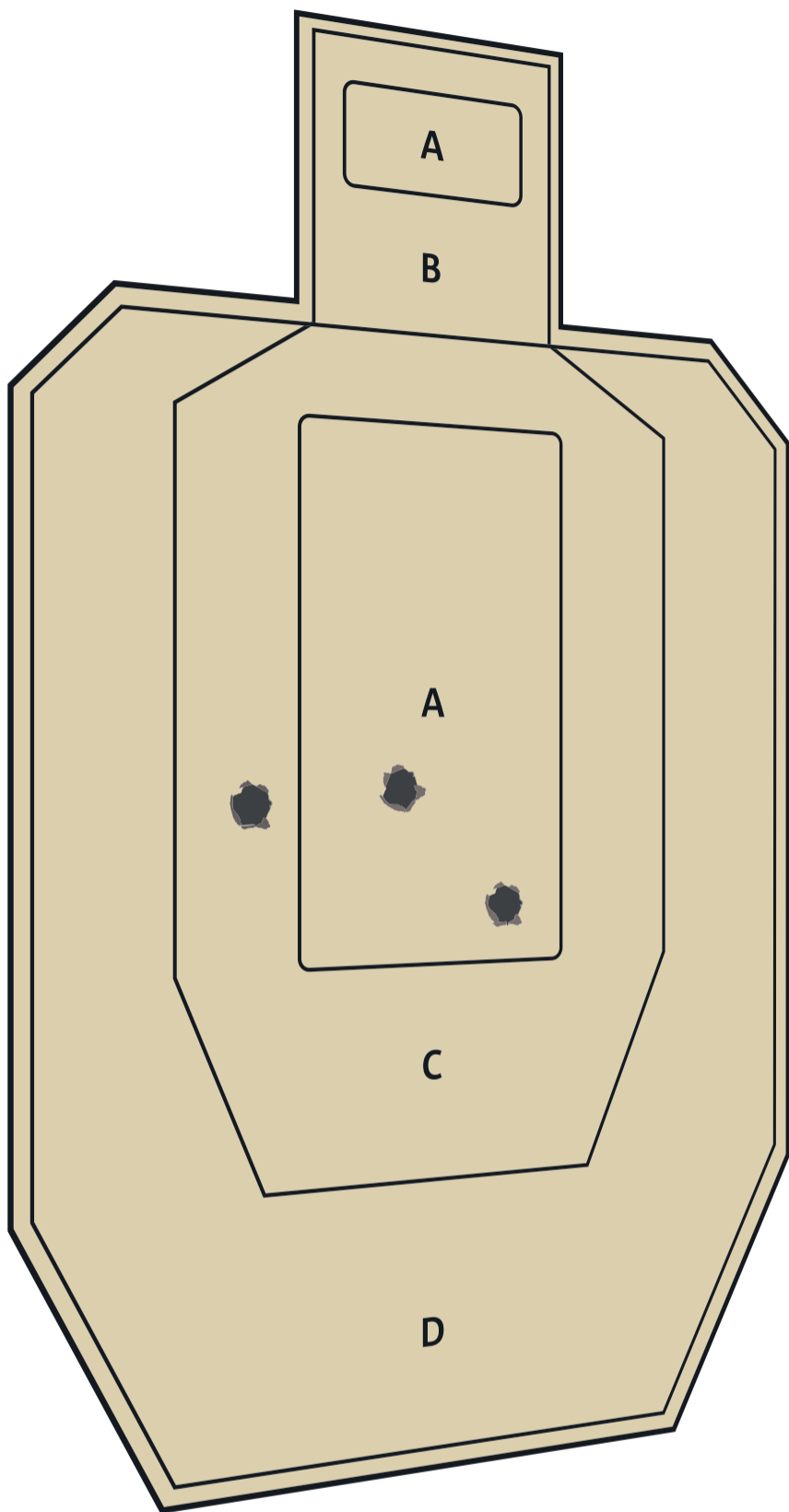
KLOOGARANNA FESTIVAL 2013

VIIB JA TOOB UUS ELEKTRIRONG

WWW.KLOOGARANNA.EE

Piletid Piletilevist ja kohapeal!

Üle veerandi politseiametnike

Viimasel kolmel aastal tehti rohkem kui pooled politsei hoiatuslaskudest sisuliselt huupi.

Möödunud aastal läbis laskekontrolli vähemalt rahuldaval tasemel ainult 73% politseiametnikest.

Laskekontroll on küll kohustuslik, aga selle sooritamata jätmise sanktsioone kaasa ei too.

Kristjan Lukk, Dannar Leitmaa
uudised@epl.ee

Eilne Eesti Ekspress avaldas, et viimasel kolmel aastal politsei teenistusrelvadest tehtud hoiatuslaskudest olid rohkem kui pooled lastud sisuliselt huupi. Kuigi politsei- ja piirivalveseadus ei loe juhu- ja hoiatuslasku tulirelva kasutamiseks, olid teenistusrelvast tehtud 15 hoiatuslaskust koguni seitse ebaseaduslikud ja kaks taktikaliselt otstarbetud.

Politsei- ja piirivalveameti operatiivbüroo juhi Toomas Malva sõnul mõjutab tulirelva kasutamise oskus politseiniku igapäevatoöd sama suurel määral kui muud politseiniku erioskused. „Väheste oskustega politseiametnik on ebakindel ega suuda kriitilistes olukordades alati piisava efektiivsusega tegutseda,” nentis ta.

Alates eelmisest aastast on kõigile politseiametnikele kohustuslik iga-aastane laskekontroll.

Kõigile politseiametnikele on laskmist õpetatud juba politseikoolis ja käia saab ka treeninglaskmistel. Ometi selgub sisekaitseakadeemias sel aastal kaitstud magistriltööst, et kontrolli tegi mullu ära ainult 73% politseiametnikest.

„1134 politseiametnikku, kes omavad tulirelva töö- ja enesekaitsevahendina, ei suuda või ei soovi tulirelva käsitseda vastavalt kehtestatud

nõuetele,” tõdes politseinike eriettevalmistuse vaneminstruktorina töötav Oliver Purik oma magistriltöös. Kokku töötas möödunud aasta 1. jaanuari seisuga politseiametnikuna 4126 inimest.

80 padrunit aastas

Üllataval kombel ei järgne kohustusliku katse mittesooritamisele mingisuguseid sanktsioone. Laskekontrolli edukas sooritamine on ainult edutamise eelduseks. Näiteks kui politseiametnik tahab kolmeaastase perioodi jooksul kõrgemale ametikohale pürgida, peab ta kõigil kolmel aastal kontrolli edukalt sooritama.

Malva sõnul on ametnike kehvad laskmistulemused tingitud kolme ressursi – inimeste, aja ja raha – vähesusest. Kui politseil on tegevusi ja ülesandeid rohkem kui töötajad jõu-

töi Malva esile. Minimaalselt saavad kõik politseiametnikud osa võtta vähemalt ühest treeningust ja ühest kontrollist.

Laskekontrolli positiivselt sooritamata jätnud inimestega ligikaudu sama palju on ka politseiametnikke, kes on sisetööl ja iga päev relva ei

kanna. Eelmisest aastast kehtivate nõuete kohaselt on kontroll ka neile kohustuslik.

Malva hinnangul tuleks neid nõudeid muuta, kuna mõni politseiametnik ei vaja oma töös aastaid tulirelva, sest teeb tööd kontoris laua taga arvuti ja pastapliatsiga. „Seega tahaksime ressursse suunata neile, kes seda rohkem vajavad,” rääkis ta.

Magistriltööst, mis tõi esile politseiametnike laskmisoskuste puudused, peaks saama alus praeguste nõuete muutmisele. Malva sõnul on plaanis laskealast väljaõpet muuta juba järgmisel aastal ning selleks kasutatakse magistriltöös esitatud põhjalikku analüüsi. ●

1134 politseiametnikku, kes omavad tulirelva, ei suuda või ei soovi nõudeid täita.

Laskekontrolli sooritamise ainus otsene kasu on, et see on edutamise eeldus.

vad täita, ei jää neil piisavalt aega, et laskmistreeningutel käia. Teisalt seavad piiri ka harjutamisega kaasnevad kulud. „Kui Eestis on politseiametnikel võimalus kulutada treeninguteks ühes aastas 80 padrunit, siis teistes riikides 200–300,”

JAAN TÄTTE

LAULUDE ÕHTU

ILMAVALGUS

MAARJA-LIIS ILUS

LIISI KOIKSON

ORELIPOISS

ANSAMBEL UDUPASUN

23.07 Paide Laululava 24.07 Rakvere Laululava 26.07 Põlva Intsikurmu 27.07 Pärnu Vallikäär 28.07 Haapsalu Piiskopilinnuse õu 30.07 Viljandi Kaevumäe lava 31.07 Tartu Laululava 1.08 Tallinna Lauluväljak 2.08 Kärkla Linnapark 3.08 Kuressaare Lossihoov 4.08 Rapla Laululava Algus kl 21.00

SILBERAUTO

Jeep

STAR FM

Postimees

Naised

Ametlik infopartner

1182

Piletid müügil Piletilevis, Statoili teenindusjaamades ja kohapeal.

st ei oska tulirelvast lasta

Foto: PPA

Millised nõuded tuleb täita?

Politsei ametnike laskekontrollis tulistatakse 10 m kauguselt kahe rahvusvaheliselt kasutatava IPSC pappmärgi pihta. Neile on märgitud tsoonid, mille tabamisel saab punkte. Mõõda ei tohi lasta ühtki lasku ja D-tsoonis ei tohi olla rohkem kui üks tabamus.

Kasutusel on kaks salve, kummaski kolm padrunit. 20 sekundi jooksul peab politsei ametnik

tabama märklauda kolm korda, vahetama salve ja tabama ka teist märklauda kolm korda.

Katse alguses peab politseinik hoiatama laskmisest hüüdega ja katse lõppedes sooritama tausta ohutuse kontrolli.

Katse läbimiseks peab koguma 30 silmast vähemalt 16 ja täitma tulirelva käsitemise ohutusnõudeid.

INTERVJUU

Tõnu Adrik

laskeinstruktor aastast 1994, endine politsei ametnik ja instruktor nii politseis kui ka politseikoolis

●● Mida arvate sellest, et kohustusliku laskekontrolli sooritab ainult 73% politsei ametnikest?

Arvestades maailmapraktikat, on see isegi suhteliselt hea tulemus. Eestis oli olukord varem veel hullem. Nad on ilmselt selle kallal tööd teinud. Pigem võib seda pida heaks edasiminekkuks.

●● Aga kas kohustusliku kontrolli ei peaks edukalt sooritama 100% politseinikest?

See oleks tore küll, kui neid oleks 100%. Aga vaadake pigem neid inimesi, kes on ristmikele välja pandud tähtsamate väliskülaste visiitide ajal. Tekib küsimus, mis põhjusel sellised inimesed on vormi pandud. Laskmiskontroll on pigem kõige väiksem küsimus. Pigem on küsimus üldises füüsilises vormis, kas inimene suudab pingutada.

●● Laskmist õpetatakse juba politseikoolis. Miks politsei ametnikud tööle enam lasta ei oska?

Politseikoolis on õpetuste tase kindlasti erinev, instruktorid on erinevad. Üldiselt on vastuvõtustandardid ka erinevad.

●● Kui politseis töötab 25–30% ametnikest arvutite taga, siis kas kohustuslik laskmiskontroll on mõistlik?

Kui inimene on ikkagi žetooniga politsei ametnik, siis on tema varustusse ette nähtud tulirelv. Kunagi oli nii, et kes relvakatset ära ei tee, seda tänavale ei lasta. Politseitöö ei ole istumine ja paberite koostamine, vaid see, kui lahendatakse peretülisid, viiakse joodikuid avalikest kohtadest ära ja lahutatakse kaklusi. Vanasti oli kõigil politseivorm ja varustus, et kui tekib erakorraline olukord, kui on vaja terve politsei tänavale ajada, siis ollakse valmis.

Tegelikult võiks Eesti kontroll olla tõsisem. Ta on elulisem ja parem kui enne, aga ikka mitte see, mis võiks olla.

Tallinna kerkib nelja aasta jooksul IT-agentuuri peakontor

1900-ruutmeetrise hoone planeerimisel arvestatakse sarnaseid ehitisi Brüsselis, asukoht selgub selle aasta lõpuks. Kuigi Euroopa IT-agentuuri peakontor tegutseb Eestis eelmise aasta detsembrist, on selle töötajad seni kasutanud ajutist kontorit Rävåla puisteel Euroopa majas.

Kuna Eesti soovis, et agentuuri peakontor hakkaks tööle just siin, ja lubas anda tasuta kasutada ka hoone, peab sobivad variandid leidma valitsus koostöös siseministeeriumiga, selgitas Euroopa Liidu siseasjade valdkonna suuremahulisi IT-süsteeme haldava ameti üldkoordinatsiooni üksuse juht Mailis Pukonen.

Tema sõnul saab valitsus asukohaotsuse teha siis, kui agentuur ja valitsus sõlmivad peakorteri lepingu, mis on praegu läbirääkimiste viimases faasis. Siis selgub ka see, kas ehitatakse olemasolev hoone ümber või täiesti uus maja.

Kui praegu on agentuuri kasutuses 1500 ruutmeetrit pinda, siis peakontor tuleb 1900-ruutmeetrine. Agentuuri majale ei kehti siseministeeriumi kommunikatsiooninõuniku Karin Kase sõnul erinõuded, kuid arvestatakse seda, kuidas on ehitatud teised EL-i institutsioonide hooned Brüsselis.

Seda, kui palju raha Eesti hoone valmimisele panustab, otsustab Kase sõnul valitsus. Ta kinnitas, et Riigi Kinnisvara AS-i investeeringute kavas on selleks vajalik raha ette nähtud.

Ameti Tallinnas asuvas peakontoris hakkab pärast värbamist aasta lõpuks tööle 45 ja tehnilises üksuses Strasbourgis 75 inimest, kellest 11 on eestlased, lausus Pukonen. Kuna kõik IT-agentuuri konkursid on EL-i ülesed, siis on nad ametisse saanud teistega võrdsetel alustel. **Merle Must**

UUS TÄHTAEG!

Norra toetuste programmi „Rahvatervis“ 1. taotlusvooru „Regionaalsete vaimse tervise keskuste väljaarendamine“ projektitaotluste esitamise tähtaega on pikendatud.

Uus taotluse esitamise tähtaeg Sotsiaalministeeriumile on **01.10.2013 kell 12:00**

Taotlusvooru raames toetatakse projekte, mis keskenduvad vaimse tervise teenuste arendamisele ja kättesaadavuse parandamisele regionaalsel tasandil.

Lisateave: norra.sm.ee

Eesti XXII Talupäevad

Jänedal, 27.-28.07

Põllutehnika * Talutoodang * Töuloomade näitus * Meelelahutus * Laad

27.07.
Musta Täku Tallis simman- Seelikukätid

Jänedal
Mõis

ETKL

janedaturism.ee

Üldinfo
Laad avatud L 10.00 – 18.00 P 10.00 – 17.00
Pangobuss asub lossi ees L-P 10.00 – 17.00
Musta Täku Tall on avatud:
L 9.00 – 03.00 (enne sinimait suletud 19.00 – 20.00) P 8.00 – 20.00
Tõllakour avatud tootlastamiseks L 10.00 – 24.00 P 10.00 – 17.00
Vana postimeja kondiiter L-P alates 7.00 (kuni kaupja jätkub)

Üksikpileti hind 2,5€
1,5€ (õpilane, pensionär, grupp al. 10in)
ETKL liikmed ja lapsed kuni 7a tasuta

Sügislaad 14.09.2013

SAAREMAA

Venemaa välisministeerium eksis Eesti valuutaga

Veel eile oli Venemaa välisministeeriumi konsulaarosakonna kodulehel Eestit puudutava teabe all märgitud, et siin on käibel kroon, kuigi Eesti läks eurole üle juba 2011. aastal. Venemaa Eesti saatkonna presiant Maria Šustitskaja lubas välisministeeriumile veast teada. Tema sõnul on tegemist inimliku eksimusega ja töötajad unustasid ilmselt lihtsalt valuuta nimetuse ära parandada. Saatkonna väitel on veast teada saamise järel võimalik see kiiresti parandada, kuid täpselt aega, millal see juhtub, ta öelda ei osanud. **Merle Must**

20 aastat kriisikomisjoni: tulevikus valmistume kosmosekriisideks

Foto: Hendrik Osula

Intervjuu

Kristjan Lukk
kristjan.lukk@epl.ee

Kriisikomisjoni veteran Jaan Tross: peame raputama end välja senisest tavapärasest kriisiohjamisest.

20 aastat tagasi juunis loodi valitsuse esimene kriisikomisjon. Kogu selle aja komisjoni juures olnud Jaan Tross räägib, mis on aastatega muutunud.

●●Kuidas loodi pärast Eesti taasiseseisvumist uus kriisireguleerimise süsteem? Esialgu toimiti veel vana nõukogudeaegse süsteemi järgi.

See süsteem kehtis mõnda aega, sest vana polnud veel lammutatud. Viimase seadusega enne uut põhiseadust võeti vastu kodanikukaitse seadus, milles olid kriisireguleerimise süsteemi üldpõhimõtted.

Kriisikomisjon kasvas välja USA välisministeeriumi ning FBI ja kaitseministeeriumi 1992. aastal Eestis korraldada terrorismivastase võitluse abiprogrammist. Tol ajal ei tahetud sõnal „kriis“ lasta välja paista. See võis tekitada valesid arusaamu. Seetõttu nimetati komisjoni ka infogrupiks.

●●Kriisikomisjon käis siis peaegu iga päev koos. Tööd oli

palju, aga meediale ei lastud seda nii välja paista?

Tol ajal ei tehtud pressiteateid. Kui praegu käiakse koos vähemalt kord kvartalis ja vahepeal kuus korda aastas, siis oli ajavahemik, kus komisjon ei läinudki laiali ja komisjoni korraline istung toimus igal kolmapäeval.

Tööspekter oli väga lai. Algselt moodustati komisjon selleks, et panna alus kriisireguleerimise põhisuundadele, samal ajal lahendati olukordi. 1993. aastal oli kuum suvi – referendumid ja jäägrid. Sügisel toimusid kohalike omavalitsuste valimised, mis pingestasid Ida-Virumaa olukorda, Moskvas sündmused, mis kandusid siia üle. 1994 oli samuti terav aasta, kus meil olid tõsised kriisid – põgenikekriis, Estonia hukk, teine lennukikaa-perdamine.

●●Millise hinnangu te annaksite nende olukordadega hakkama saamisele?

Ma ise seda ei hindaks, aga ühe Euroopa projekti raames andis Rootsi kriisireguleerimise uurimisasutus Eestile väga hea välis hinnangu. Olime head kriisidega toimetulijad ja mis veel parem, head õppijad. Oli asju, mida tegime esimest korda. Tegime vigu ja oli päris naljakaid seiku, millest õppida. Eks meil oli õnne ka. 1993. aastal oli esimene lennukikaa-perdamine ajal päris tõsiseid

möödalaskmisi, millest tuldi õnnelikult välja.

●●Mida te möödalaskmiste all silmas peate?

Kriisid juhtuvad siis, kui on kõige ebasobivam aeg. Meie inimesed olid esimese osa USA kursusest läbinud ja teadmised omandanud, aga 23 oma valdkonna tipptegijat olid parasjagu kõik Ameerikas õppimas, kui Tallinna jõudis Venemaal kaaperdatud lennuk. Läbi-rääkimisel tehti väga tõsiseid möödalaskmisi, mis oleks võinud halvemini lõppeda, aga läks õnneks.

●●Ma saan aru, et pronksiöö puhul küll ei oodatud, et asi oleks nii suur?

See ongi traditsioonilise kriisireguleerimise ja uudsema lähenemise vahe. Praegu on soovitatud ja õigustatud pigem uude lähenemine.

Metsatulekahjud on päästjate jaoks väga hästi tuntud probleem väga hästi tuntud lahendustega. Peaksime oma fookuse suunama sinna, kus lahendusi pole. Tuleb modelleerida stsenaariume, kus võtame näiteid mujalt maailmast ja laseme fantaasial lennata. Tee-megi kaasuse, millega oleksime tõesti kimbatuses. Ameeriklastel on kriisianalüüs aastaks 2030. Seal räägitakse tõsimeeli päikesetormidest ja nende tagajärgedest. Novembriks valmistavad Rootsi ja USA Brüsselis NATO juures ette semi-

nari, mille teemaks ongi kosmoseilm.

●●Kas Eestil on kriisi puhkemisel olemas võimekus sellega tegelemiseks ja ei ole vaja liigselt paanikasse minna?

Kindlasti ei peaks paanikasse minema, aga maailm muutub väga kiiresti. Asi on selles, kas suudame ajaga kaasas käia. Peaksime mõtlema, kas raputada ennast traditsioonilisest kriisireguleerimisest välja, et me ei oleks ühel hetkel silmitsi sellega, millele me ei ole mõelnud. Üldiselt võiks olla üsna rahulik. ●

CV

Jaan Tross

Sündinud 1962 Tallinnas

- 1992 presidendi kantselei direktori kohusetäitja
- 1992–1993 president Len-nart Meri abi
- 1993–1995 peaministrite Mart Laari ja Andres Tarandi abi
- 1999–2002 peaminister Mart Laari nõunik
- 1996–1999 ja 2002–2013 päästeameti kriisireguleerimise osakonna juhataja
- 1993–1995 ja 2000–2002 kriisikomisjoni liige, neist 1994–1995 komisjoni esimees
- 1996–1999 ja 2000–2013 seotud komisjoni töö ja istun-gite korraldamisega

Ujujate sihid: ületada Beringi ja Väike väin ning Võrtsjärvgi

Kõige ambitsioonikama ettevõtmisega peaksid meie taliujud jõudma Venemaalt Alaskale.

Ulvar Käärt
ulvar.kaart@epl.ee

Sel pühapäeval asuvad taliujud Henri Kaarma ja Toomas Haggi teele Venemaal asuva Dežnjovi neeme poole, et ilmselt juba järgmisel nädalal hakata Beringi väina ületama.

Kaarma sõnul sõltub ürituse alguse täpne kuupäev ilmaoludest, kuid eeldatavasti peaks see jääma 3. augusti ümber. Ettevõtmise, milles osaleb ligikaudu kolmkümmend ujujat üle maailma, muudab ekstreemseks asjaolu, et umbes 5-kraadises vees tuleb läbida ühtekokku 86 kilomeetrit. Seejuures ei munda taliujudele kohaselt ujuma mitte külma eest kaitset pakkuvat spetsiaalset kalipsot kandes, vaid tavalistes ujumispukkstes või -trikoos.

Ujudes ei läbi kogu pikka distantsi siiski keegi. Kaarma kirjeldas, et ujumismeeskonnaliikmed ujuvad vaheldumisi 20-minutiliste etappidega. Nii peaks iga osaleja kogu

distantsi jooksul ujuda sama kolm-neli etappi. Nagu avamere ületamise puhul tavaks, tuleb ujujatel arvestada võimalike hoovuste, tugeva tuule ja suurte lainetega.

Ruhnu ujumine nurjus

Siinsamas Eestis üritavad uljad maratonujud täna hommikul asuda ületama Võrtsjärve. Hiljuti mööda Emajõe Tartust Peipsi järveni ujunud Teet Daanieli sõnul on plaan ületada Võrtsjärve täies pikkuses ühe jutiga. Alguspunkti Vahblast kuni Purtsini jääva ligikaudu 40 kilomeetri läbimiseks peaks kuluma terve päev ehk kuni 12 tundi. Daaniel märkis, et sellist ujumismatka pole Võrtsjärvel veel keegi teinud.

Kuid juba laupäeval on ujumishuvilisi ootamas järgmine suursündmus. Siis toimub traditsiooniks muutunud Väikese väina avaveeujumine. Selle ürituse osalised peaksid Muhust Saaremaale ujudes läbima 2,3 kilomeetrit.

Henri Kaarma teadis rääkida, et hiljuti üritas Läti triatleet Ingus Siliņš Kura säärelt Ruhnu ujuda, kuid mees oli sunnitud tugeva tuule ja lainetuse tõttu ligi 38 kilomeetri pikkuse distantsi läbimise siiski katkestama. ●

Tallinna Kommunaalamet

TEATAB

Tallinna Kommunaalameti juhataja 24. juuli 2013 käskkirja nr 1.1-15/159 alusel tunnistab Tallinna Kommunaalamet nurjunuks läbiraakimistega pakkumise korras reklaami või teabe eksponeerimiseks Tallinna linnale kuuluva ehitise pinna kasutusse andmise konkursi, kuna ei esitatud ühtegi pakkumist.

Tallinna Keskkonnaamet

TEATAB

Särje tn 22a kinnistu detailplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi avalikustamisest.

Detailplaneeringu eskiislahenduse ja KSH programmiga on võimalik tutvuda alates 29.07.2013 Tallinna Keskkonnaametis (Harju tn 13, tuba 304; kontaktisik Ülle Luiks, tel 6404767, e-post Ylle.Luiks@tallinnlv.ee) ja Nõmme Linnaosa Valitsuses (Vabaduse pst 77) ning veebilehtedel <http://www.tallinn.ee/est/Sarje-22a-ksh> ja <http://www.adepte.ee/et/sarje>.

Ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi KSH programmi kohta saab esitada kirjalikult Tallinna Keskkonnaameti aadressil Harju tn 13, 10130 Tallinn või e-posti aadressil keskkonnaamet@tallinnlv.ee kuni 15.08.2013.

Detailplaneeringu eskiislahenduse ja KSH programmi avalik arutelu toimub 15.08.2013 kell 16 Nõmme Linnaosa Valitsuses (Vabaduse pst 77, 2. korrus).

Detailplaneeringu koostamine ja KSH on algatatud Tallinna Linnavalitsuse 13.05.2013 korraldusega nr 667-k. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada ärimaa sihtotstarbega Särje tn 22a kinnistu elamumaa, äri- või sotsiaalmaa ja transpordimaa sihtotstarbega kruntideks ning määrata ehitusõigus olemasoleva hoonerekonstrueerimiseks ja kuni 2-korruseliste uute üksikelamute ehitamiseks.

Detailplaneeringu koostamise korraldaja on Tallinna Linnaplaneerimise Amet, koostaja on AS K-Projekt ning detailplaneeringu kehtestab Tallinna Linnavalitsus. KSH koostamise korraldaja on Tallinna Keskkonnaamet ja KSH viib läbi OÜ Adepte Ekspert.

Detailplaneeringu elluviimisega ei kaasne eeldatavalt riigipiiriüleste mõju.

Harju maleva noorkotkad ja kodutütred kogunesid laagrisse

Sajad noored. Eile algas Kernu põhikooli aladel Harju maleva noorkotkaste ja kodutütred suvelaager, kuhu kogunes ligi 100 last. Kolm päeva kestva laagri ajal mängitakse sportmänge ja täiendatakse oma teadmisi noorkotkaste ja kodutütred seaduste alustaladest. Eile esimest korda skautliku organisatsiooniga ühinenud ja oma esimesele üritusele tulnud 7-aastane Erki, 9-aasta-

ne Siim ja 13-aastane Liisa Roosa, olid kaitseliidu suurte ahjuga telkide ülespanemisega tutvudes põnevil. „Meile meeldib looduses matkata ja laagrites käia,“ märkisid lapsed.

Harju maleva noorkotkaste noorteinstruktori Arvis Halliku sõnul on viimastel aastatel liitunud noorte arv veidi vähenenud, kuna maailm pakub üha rohkem eri ajaveetmisvõimalusi. Kadri Ibrus

Üsna tavaline päev pommirühmaga

hulk õhkimisi, mõned suveniirid, paar väljakutset

Fotograaf Andres Putting käis vaatamas Tallinna demineerimiskeskuse meeste argipäeva. „Meeste arv, näod, meie baasi asukoht, varustus ja autod jäägu saladuseks,” instrueeris keskuse juht Arno Pugonen.

Jõudes polügoonile, pannakse mitu korda kokku hulk lõhkeaineid, minnakse eemale ja tehakse need kahjutuks.

Niimoodi kleebitakse kokku „kook”, mis lõpuks õhatakse.

Kui „kook” valmis, aetakse kõik eemale, et vaadata, kuidas see õhku lendab.

„Isegi paar õppematerjali sai õppeklassi,” on pommirühma töötaja rahul.

Väljakutse peale Männikule ehitusele sõitnud grupp leidis „sakslase”: see nõudis mitut õhkimist.

Pommigrupi üheks eriliseks abivahendiks on pommikoer, kelle tööpäev on ehk üks keerulisemaidki.

Mõne õhkimise jaoks tuleb pommirühmal end kaitsta ka gaasimaskiga, näod jäävad aga saladuseks.

Pugonen näitab kaamerat, mille kaitseministeeriumisse tunginud Karen Drambjan puruks tulistas.

EUROOPA: HODORKOVSKI PROTSESS POLNUD POLIITILINE

Euroopa inimõiguste kohus lükkas neljapäeval tagasi väited, et Mihhail Hodorkovski (pildil) mõisteti süüdi poliitilistel põhjustel, kuid leidis ühtlasi, et osa kohtuprotsessist ei olnud õig-

lane. Venemaa valitsust kohustati väiksemate rikkumiste eest maksma Hodorkovskile 10 000 eurot, mis on pisuke summa, võrreldes rahaga, mille Hodorkovski on kaotanud. **Delfi**

ENDINE HIINA TIPPKOMMUNIST SAI SÜÜDISTUSE

Hiinas esitati endisele kompartei poliitbüroo liikmele Bo Xilai-le süüdistused altkäemaksu võtmises, korruptsioonis ja võimu kuritarvitamises, teatas riiklik meedia. Chongqingi endine

kommunistliku partei juht visati parteist välja pärast skandaali Briti ärimehe Neil Heywoodi tapmise ümber, mille eest Bo naine Gu Kailai eelmise aasta augustis vangis mõisteti. **Delfi**

Hispaania ränga rongiõnnetuse põhjuseks peetakse kiirust

78 inimelu nõudnud teelt väljasõit juhtus päev enne pidupäeva palverännakulinna veerel.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Kuigi katastroof raudteel tõi paljudele meelde islamiäär-
muslaste korraldatud rongi-
pommirünnakud 2004. aastal
Madridis, kus hukkus 191 in-
imest, välistasid võimuesinda-
jad üsna kiiresti kolmapäeva
õhtul Santiago de Composte-
la linna lähisel juhtunud ron-
giõnnetuse puhul terrorirün-
naku või sabotaaži võimaluse.

Esialgsetel andmetel sõitis
Madridist Galiitsia sadamalin-
na Ferroli teel olnud rong kiir-
rust ületades rööbastelt maha
juba varem ohtlikuks nimeta-
tud kurvis. Uurimisele lähed-
dal olevatele allikatele viidates
teatas ajaleht El País, et rong

ki vagunid üksteise otsa," rää-
kis reisija Ricardo Montesco
raadiojaamale Cadena SER.
„Inimesed lendasid hunnikus-
se vanguni põhja. Me püüdsi-
me välja ronima hakata ja sai-
me siis aru, et rong on põlema
länud. See oli teises vagunis,
seal oli tuli. Nägin surnuid.”

Kaheksa vagunit sõitis teelt
välja ja paiskus külili üksteise
otsa. Üks neist murdus poo-
leks, teine aga lendas üle kõr-
gema piirde kõrvalolevale tee-
le majade lähedale. Peale ühe
vaguni lahvatasid leegid ka
veduris. Rongis olnud 218
reisijast sai kohapeal surma
73 inimest, viis surid haiglas,
rohkem või vähem said viga
kõik, paarikümne seisund oli
eile väga raske.

Tegemist on ühe ohvrite-
rohkeima rongiõnnetusega
Euroopas viimase veerand-
sajandi jooksul. Vähem kui
kahe nädala eest sai kuus rei-
sijat surma Pariisi lähedal,
kui rong sõitis röö-
bastelt maha ja vas-
tu platvormi. Rong-
i operaatorfirma
SNFC teatel peetakse
uurimise senises
etapis kõige tõenäo-
lisemaks põhjuseks
lahtist terasplaati rööbaste
ühenduskohas.

„Seistes silmitsi sellise tra-
göödiaga, mis just Santiago de
Compostelas linna suurpäe-
va eelõhtul juhtus, saan ma
vaid väljendada oma sügavai-
mat kaastunnet hispaanlase ja
gastiilialasena,” ütles oma aval-
duses peaminister Mariano
Rajoy, kes on sündinud Santi-
ago de Compostelas.

Eilsed Püha Jaakobile
pühendatud pidustused sel-
les ühes kuulsamas palverän-
nakulinna jäeti ära. Apostel
Jaakobiga seostatud linn on
sihtkohaks palveränduritele,
kes läbivad Camino de Santi-
ago – jalgsiteekonna Prant-
suse Püreneedest läbi Põhja-
Hispaania. ●

**Kiirustamise hüpoteesile
annab tuge, et rong oli viis
minutit sõiduplaanist maas.**

kihutas rohkem kui kaks kor-
da seal soovitatust kiiremini
– 80 km/h asemel 190 km/h,
väljaande El Mundo teatel aga
lausa 220 km/h. Võimu- ja ka
raudteefirma esindajad rõhu-
tasid, et põhjuse selgitamine
võtab aega.

Küll aga annab kiirustami-
se hüpoteesile tuge rongi ope-
reerinud riikliku raudteefirma
Renfe kinnitus, et rong oli sõi-
duplaanist viie minuti jagu
maas. Pole ka teada, kas liiga
suure kiiruse põhjustas inimlik
või tehniline viga. Seda peak-
sid suutma aga selgitada mõle-
mad rongijuhid, kes suurema-
te vigastusteta pääsesid.

„See läks nii kiiresti. Tun-
dus, et kurvis hakkas rong
kaldu vajuma ja siis lendasid-

Suuremad rongiõnnetused Euroopas käesoleval sajandil

September 2006: Saksamaal
Emslandi lähedal jäi reisirongi-
le ette raudteehooldussõiduk,
hukkus 23 inimest.

Juuli 2006: Hispaanias Valencias
sõitis metroorong rööbastelt
maha, hukkus 41 inimest.

Jaauar 2006: Montenegro pea-
linna Podgorica lähedal sõitis

reisirong rööbastelt välja kuris-
tikku, hukkus 46 inimest.

Mai 2003: Ungaris Sofoki lähe-
dal raudteeülesõidul jäi rongi
ette reisibuss, hukkus 34 inimest.

November 2000: Austrias puh-
kes rongis tulekahju kõisraud-
teetunnelis, hukkus 155 inimest.

Allikas: Reuters

Raudteeäärne kaamera jäädvustas rongi traagiliselt lõppenud teelt välja kihutamise.

Kiirused Eesti raudteel on suurteks õnnetusteks liiga aeglased

Peale väiksemate

kiiruste aitab Eestis

õnnetusi ära hoida

rongide turvasüsteem.

Kristjan Pihl

kristjan.pihl@epl.ee

Kolmapäeval Santiago de
Compostela linna lähedal
teelt välja paiskunud kiirron-
gi õnnetuse täpsete asjaolude
uurimine ametlikult küll alles
käib, kuid üsna kindlalt saab
väita, et saatuslikuks sai ron-
gi liialt suur kiirus.

„Raudteel ebaloomulikke
deformatsioone ei esinenud
ja vaadates, kui kaugel asuvad
vagunid raudteest, on põhjus
ilmne,” kommenteeris Eesti
tehnilise järelevalve ameti raud-
teehutuse osakonna juhataja
Anvar Salomets.

Salometsa sõnul on sellise
õnnetuse juhtumine Eestis kül-
laltki vähetõenäoline, sest kiir-
rused on meil palju väiksemad.
Õnnetuse hetkel oli Hispaania
rongi kiirus hinnanguliselt
200 km/h, Eestis on piirkiirus
120km/h, mis tähendab Salo-
metsa sõnul ka seda, et õnnetu-
se korral on võimalikud taga-
järded oluliselt leebemad. Ees-
tis on 120km/h võimalik sõita
neljal viiendikul teelõikudest.

Lollikindel süsteem

Mõne nädala eest viit uut ron-
gi esitlenud Elektriraudtee
pressiesindaja Norbert Kaa-
reste kinnitusele seadistati kohe
ka veduri juhi pardasignalisa-
tsiooni süsteemi (V.E.P.S), mis
lülitab juhi valvuse kadumise
või terviserikke korral töö-
le rongi avariipiduri.

Süsteemi tööpõhimõte on
Kaareste selgitusel lollikindel:
„Juhtkangi otsas paikneb
valvusnupp, mida veduri juhil
tuleb vastavalt juhtnõu-
dele vajutada. Kui ta ei tee seda
piisavalt kiiresti või nõutud inter-
valliga, lülitub pidur sisse.”

Selle üle, kas kolmapäe-
val Hispaanias vastu barjää-
ri kihutanud rongis oli sar-
nane süsteem seadistatud, ei
soovinud Kaareste spekullee-
rida. Tema sõnul on kõigis
Edelaraudtee uutest rongides
V.E.P.S seadistatud nii, et juht
seda välja lülitada ei saa. Ka
seadusest tulenevat piirkiirust
ületada pole võimalik, ehkki
katsetuste käigus saavutasid
Stadlerid Baltimaade kiirus-
rekordi 180 km/h.

Eesti raudteevõrku inves-
teeritakse igal aastal ligi 30
miljonit eurot. ●

ESTONIAN AIRI KAHJUM

80 protsenti vähenes Estonian Airi kahjum teises kvartalis esimesega võrreldes, moodustades 0,9 miljonit eurot. **Ärileht**

FINANTSINSPEKTSIOON OTSIB UUT JUHTI

Seoses praeguse finantsinspeksiiooni juhi Raul Malmsteini nelja aastase ametiaja lõppemisega jaanuaris, kuulutas inspeksiiooni nõukogu välja avaliku konkursi juhatuse esimehe kohale. Alates 2006. aastast ametit juhtinud Malmstein ütles Äripäevale, et ei plaani uuesti kandideerida, sest organsatsioon vajab aeg-ajalt tuulutust ning annab võimaluse järgmisele inimesele. **Ärileht**

MUST NIMEKIRI

42 reisetevõtet sattus musta nimekirja, kuna ei esitanud tarbijakaitseametile õigel ajal müügiaruanded. **Ärileht**

Vene–Euroopa kaubandussõda: eksportimine läheb augustist kallimaks

Föderaalne tollikomitee tühistas rahvusvahelise leppe ja nõuab lisagarantiide tasumist.

Andres Reimer
andres.reimer@epl.ee

Alates 14. augustist peavad kõik Venemaale kaupu vedavad firmad tagama maksude tasumise tollieskordide tellimisega, käendusega, panga garantiiga, varalise pandiga või ettemaksuga. Seni ainukesel toimiva rahvusvahelise TIR-märkmikul põhineva garantiisüsteemi kasutamise kuulutas tollikomitee ebapiisavaks, sest väitis, et tollimaksudest kõrval hoidumine suurenes plahvatuslikult.

Venemaa ühepoolne reeglite muutumine võib Eesti maksu- ja tolliameti hinnangul endaga kaasa tuua taas piiri ummistavate veokite hülgeljärjekorrad. Vedajad peavad olema valmis, et neilt hakatakse Vene poolel peale harjumuspärase nõudma täiendavaid dokumente, hoiatasid Eesti ametnikud.

Euroopa maksude ja tolli komisjar Algirdas Šmetana saatis üleile Venemaa tollikomitee esimehele Andrei Beljaninovi kirja, nimetades täiendavate garantiide seadmist rahvusvahelise TIR-konventsiooni rikkumiseks. Leedulastest komisjar kutsus Beljaninovi pidama arutelu, et viia Venemaa nõudmised TIR-konventsiooniga vastavusse.

Šmetana sõnul tuli venelaste kavandatav muudatus

Euroopale üllatusena, sest see võeti ette ilma hoiatamata ja partneritega konsulteerimata. Komisjar avaldas pettumust, sest nii minki vastuolu alates 2010. aastast naabrite vahel rajatud tollikoostöö strateegilise raamistiku rajamise pingutustega.

Bändiitlik tegu

„Tegemist on bändiitliku väljapressimisega, sest nüüd hakkavad sahkerdajad piiril müüma autovedajatele Venemaa uusi garantiidokumente,” ütles Eesti rahvusvahelise autovedajate assotsiatsiooni peasekretär Toivo Kuldkepp. „Rahvusvahelist TIR-lepingut pole tühistatud, mistõttu peab assotsiatsioon garantiijuhtumite korral makseid tegema, Venemaa sahkerdajad aga korjavad lihtsalt,

regulaarsuse, et täita Venemaa kaubanduskettidega sõlmitud lepinguid. Võib-olla tuleb tagasilöögi leevendamiseks suurendada laovarusid Venemaal,” ütles piimatooted eksportiva E-Piima juht Jaanus Murakas. „Tundub, et ees seisavad halvad ajad, sest nüüd on Euroopa–Venemaa kaubandussuhtes lausa iga nädal oodata uusi halbu uudiseid.”

Autofirmade juhtidele mõjus Venemaa tollivalitsuse otsus külma dušina. „Kuulen sellest muudatusest esimest korda, sest olen olnud töoga hõivatud,” ütles Aleksander Böstrov, kes on Venemaale ja sõltumatute riikide ühendusse autodega kaupu vedava ettevõtte omanik. „Ühelt poolt kaevavad venelased endale ise auku, sest kaubad lähevad lõpptulemuseks kallimaks just nende jaoks. Kuid tõenäoliselt liigub nüüd osa kaupu Venemaa sadamatesse, näiteks Ust-Luugasse.”

Ühepoolne reeglite muutumine võib tuua piiri ummistavad veokite järjekorrad.

ilma mingisuguse vastutusest obrokrit oma taskusse.”

Praegu ei ole veel teada, kui suurt lisamaksu piiril hakatakse nõudma. Odavamate koormate puhul võib lisagarantiid maksta 100 eurot, kuid Kuldkepi sõnul on räägitud ka suurematel summadel.

Eesti eksportijaid teeb Venemaa otsus murelikuks, sest paari rahumeelse aasta jooksul on idanaabrite osatähtsus meie ekspordis kasvanud märkimisväärselt suureks – ligi 12%-ni. „Me peame tagama saadetise

Muudatuse lõplik mõju sõltub Böstrovi hinnangul sellest, kui kallilt hakatakse uut garantiid müüma. „Olen vedanud 200 000-eurose maksumusega koormat, mille puhul paar tuhat eurot garantiideks maksta pole kuigi palju, kuid tavapärase 20 000-eurose koorma puhul oleks tegemist valusa löögiga,” lisas Böstrov.

Lühend TIR – Transport Internationaux Routier – tähistab kaubavedude rahvusvaheliselt tunnustatud tolli- ja garantiidokumenti. ●

Aleksander Böstrov usub, et uus kehtiv maksukord on venelastele lõppkokkuvõttes kahjulik: sinna eksporditavad kaubad lähevad kallimaks just nende jaoks.

Foto: Tanel Meos

Venelased võitlevad maksupettuste vastu

Venemaa tollikomitee teatas juuli alguses, et TIR-konventsiooniga pakutavad garantiid ei rahulda enam Venemaad, sest tolliprotseduuride rikkumisega seotud võla kogusumma on paisunud liiga suureks.

Tänavu 1. juuniks oli võlg kasvanud 500 miljoni euroni, mis moodustab ligi 41% väliskaubandustegevusega hõiva-

tute võlgnevusest tollikomiteele. Täiendavate garantiide nõudmisest Eestiga piirnevates piirpunktides teatas esmaspäeval Peterburis toimunud konsultatiivnõukogu Loode-Venemaa tollivalitsuse ülemkohustetäitja Juri Ljamkin. Täiendavate garantiide maksumäärasid pole seni avaldatud.

Asjatundjate sõnul tegelevad muret tekitava maksupettusega

maksuvabades tsoonides registreeritud Venemaa ettevõtjad, kes muudavad kauba teeloleku ajal mitu korda kauba omaniku, isegi kauba nimetust, millest sõltuvad tasutavad maksud.

Märkimisväärne osa Venemaal äri ajavatest ettevõtetest on registreeritud maksuvabades piirkondades, näiteks Kúprosel.

Kartellide uurimisel on võidud suurte kaotuste varjus

Mullu lõpetas prokuratuur nn leivakartelli uurimise kuriteo tunnuste puudumise tõttu.

Harry Tuul
harry.tuul@epl.ee

Eelmisel nädalal hakkas konkurentsiamet uurima, kas Forum Cinemase ja Solaris Kino üheaegse hinnatõusu taga võis olla kokkulepe. Kuigi kinod kinnitasid, et see oli kokkusattumus, äratas kahtlusi, et samal ajal pidasid senised konkurendid ostu-müügi läbirääkimisi.

Konkurentsiametil on ette näidata rida võite ainuüksi eelmisest aastast. Nii mõisteti kokkuleppemenetluses süüdi Argo Luude, Tänavapuhastuse AS ja AS Cleanaway, kes osalesid Tartu linna tänavapuhastuse riigihangetel omavahel kooskõlastatud pakkumistega, olles eelnevalt kindlaks määratud nii pakkumiste hinnad kui ka piirkonnad, mida kumbki ettevõtte võimalikult kõrge hinnaga võita soovis.

Samuti jõustus 2012. aasta alguses kohtuotsus, mille alusel karistati kahte turvaetevõtjat, AS-i Pristis ja Securitas Eesti AS-i rahalise karis-

tusega konkurentsi kahjustava kokkuleppe sõlmimise eest. Rahalise karistuse sai kohtult ka OÜ REHVID 24, kes sõlmis sõiduautorehvide jaemüügiturul konkureerivate ettevõtete konkurentsi kahjustavaid hinnakokkuleppeid.

Avalik huvi

Ametil suurt avalikku huvi pälvinud juhtumites puudu läbimurre: nad on kas pooleli või kaotatud. Üheks selliseks näiteks on nn leivakartelli uurimine, mis sai alguse 2010. aasta augustis. Toona saatis leivaliit välja pressiteate, et ees ootab leiva-saia hinna 20–30%

tõus. Konkurentsiamet otsis läbi Fazeri ja Pere leivatööstuse, samuti leivaliidu endise juhi Arnold Kimberi kontori. Uurimine lõpetati vaikselt detsembris 2012 kuriteo tunnuste puudumise tõttu.

Ka nn Liviko kartellilepe oleks olnud suurem võit. Selles osalenud Liviko juhi Janek Kalvi, äri-mees Igor Zavizionni, Forgola Groupi juhatuse liikme Aleksandr Skoblovi, AS Liviko ja Forgola Group OÜ (endine OÜ Offex Group) mõistis nii Harju maakohus kui ka Tallinna ringkon-

nakohus süüdi, kuid 2011. aasta suvel mõistis riigikohus kõik osalised õigeks.

Prokuratuuril on käsil praegu kaks uurimist. Esiteks nn piimakartelli uurimine, mis sai

Piimakartelli uurimine jätkub, praegu prokuratuur midagi ei kommenteeri.

avalikuks 2010. aasta oktoobris, kui konkurentsiameti töötajad otsisid läbi nii Selveri kui ka Tere piimatööstuse kontoreid. „Piimakartelli osas uurimi-

ne jätkub ja praegu veel midagi täiendavat välja tuua ei saa,” kommenteeris prokuratuur.

Uurimine käib taaska Liviko kohta: kriminaalasi on alustatud konkurentsi kahjustavat kokkulepet, otsust või kooskõlastatud tegevust käsitleva paragrahvi alusel. „Konkurentsiameti uuritavas kriminaalajas on kahtlustustuse järgi kaks jaemüügi-ettevõtet teinud kartellikokkuleppe ning kolmas sellele kaasa aidanud. 2012. kevadsuvel esitati kahtlustus kolmele juriidilisele isikule ja neljale füüsilisele isikule, tänaseks on isikute ring juba laienenud,” teatas prokuratuur. ●

a

ARVAMUS

KASVATUS SEADUSEST TÄHTSAM

lirimaa kommunikatsiooniminister Pat Rabbitte avaldas sel nädalal toetust internetifiltritele, et piirata ligipääsu pornole – sama teema on praegu arutlusel ka Suurbritannias. Iiri ajaleht leiab, et automaatsed filtrid pole õige vastus probleemile. „Palju parem oleks, kui me kasvataksime oma lapsed inimväarikust austama, et nad ei kasutaks ära neid, kelle ainus süü on olla vaene.” IRISH EXAMINER

KUJUNEMISEST

Lapsepõlv kujundab inimese nii nagu hommik kujundab päeva.

FILOSOOF JOHN MILTON

KARILOOMADEST

4600 kitse ja lammast viiakse Eestis aastas kokku. See näitaja on viimastel aastatel kasvanud: veel aastal 2006 vi-

di Eestis kokkuostu 1700 kitse ja lammast.

STATISTIKAAMET

MA EI JOO tilkagi alkoholi – miks?

Mina, karsklane

Merle Must

ajakirjanik

Kuule, ma segan sulle ka ühe kokteili, mida sa niisama, kohvitass käes, istud, hүүdis tuttav mõõdunudnädalasel peol. „Ei, ma ei joo alkoholi,” vastasin. „Misaasja? Oled autoga või? Või võtad mingit rohtu?” tabab mind küsimustelaviin. Ei, vastan. Ma olen tavaline 22-aastane noor. Karsklane.

Olen selle valiku teinud suuresti samadel põhjustel, millest kirjutas Eesti Päevaleht sel ja eelmisel nädalal: Eestis vürab teedel iga päev 6000 purjus juhti ning siin elab umbes 55 000 alkoholisõltuvusega inimest. Kutsusime inimesi üles jooma poole vähem. Alkoholisõltuvuse vähendamiseks on vaja rahva toetust ning inimesi, kes ütlevad selgelt, et neile selline olukord ei sobi.

Mulle sai väga tõsiselt segeks, et alkohol pole probleem ainult sõltlaste, vaid kogu ühiskonna jaoks, kui kirjutasin verisulise reporterina üht oma esimestest tõsistest lugudest. See rääkis kurvast juhtumist, mis algas sellest, et noor-

te seltskond tähistas maapiirkonnas ühel suveõöl sõbra täisealiseks saamist. Joogid, uljus, autorool, teeäärne puu ja lahtine turvavöö viisid kõrvalistuja silmapilkse surmani, sünnipäevalapsest autojuhi koomasse ning teised sõitjad veidikeseks haiglasse elu üle järele mõtlema. Olin samuti 18-aastane ning omavanuste küünaldega leinarongkäiku surmapuu juurde oli kõhe vaadata. Nädalavahetusel joodud üks-kaks kokteili tundusid hirmsa patuna.

Vahepeal möödus aeg ja sellega koos ka mõned siidrid või veiniklaasid, suguvõsa sünnipäevadel kokku löödud šampanjapokaalid ning mõni ägedam korteripidugi.

Kirkam elu

Karskusotsuse teinud teadlikult tänava märtsi lõpus. Veel eelmisel öhtul tähistasime kahe sõbrannaga head uudist, kui järgmisel päeval läksin sünnipäevale juba mulliveepudeligaga.

On absurdne, et meeldivate sündmuste – nagu koolilõpetamised või rahvuslikud pühad – tagajärjeks on rahvuslik ülejoomine. Ma ei soovi selle osa olla ega toetada oma ühe siidripurgiga kuus kuidagi ka alkoholitootjaid ja Eestis levivat mentaliteeti.

Ma pole kunagi tegelikult alkoholist rõõmu tundnud. See toimib ju aju n-õ narkoosi viijana ning kõigi meelte aeglustajana. Tahan tunda elu nii eredana, nagu see just parasjagu on. Kuigi teadlased on

Foto: Annika Haas

Kui ei suuda sõprade keskel alkoholitõrjuda, pole pidu piisavalt tore.

Alkohol uimastab. Ma tahan tunda elu nii eredana, nagu see just parasjagu on.

Karsklasi tean oma tutvusringkonnast üles lugeda vist ainult kahe käe sõrmedel.

esitanud ka alkoholi kasulikke mõjusid: klaas punast veini pidavat väidetavalt südamele head tegema ja mõõdukas tarbimine osa teadlaste hinnangul abiks olema II tüüpi diabeedi ennetamisel. See ei kaalu üles rohkem kui 60 tarbimisega kaasnevat võimalikku haigust.

Praegu tunnen end tugeva ja tervena, mul jääb raha alles ning ma pole osa rahvusühhoosist. Alkohol on Eestise väga kindlalt juurdunud. Kust on üldse tulnud see, et alkohol on osa eestlase rahvuslikust identiteedist, kuigi tegelikult ei oska me seda kultuuriselt tarbida?

Praegu on olukord jõudnud selleni, et peale 70 km/h piirkiiruse tähistajate tuleks

külavahel paigaldada uued liiklusemärgid „purjus inimese teel”. Kõlla minnes tundub normaalne kingitus olevat veini- või konjakipudel ning see-ga on ka napsiklaas selge osa lauakattest. Kahjuks saaks ka kõikvõimalikud küla jaanitudel süüdata inimeste hingeõhust ja teada-tuntud läbupaidgad on juba ka muusikafestivaalid. Kui see on rahvuslus, siis arvan, et ei jää millestki tegelikult ilma ega ole ka vähem eestlane kui teised.

Sõbrad juba mõistavad

Perekond ja sõbradki hakkavad järjest mind mõistma, kuid pigem kohtan uskumatus, sest karsklasi tean oma tutvusringkonnast üles lugeda vist kahe käe sõrmedel. Siiski loo-

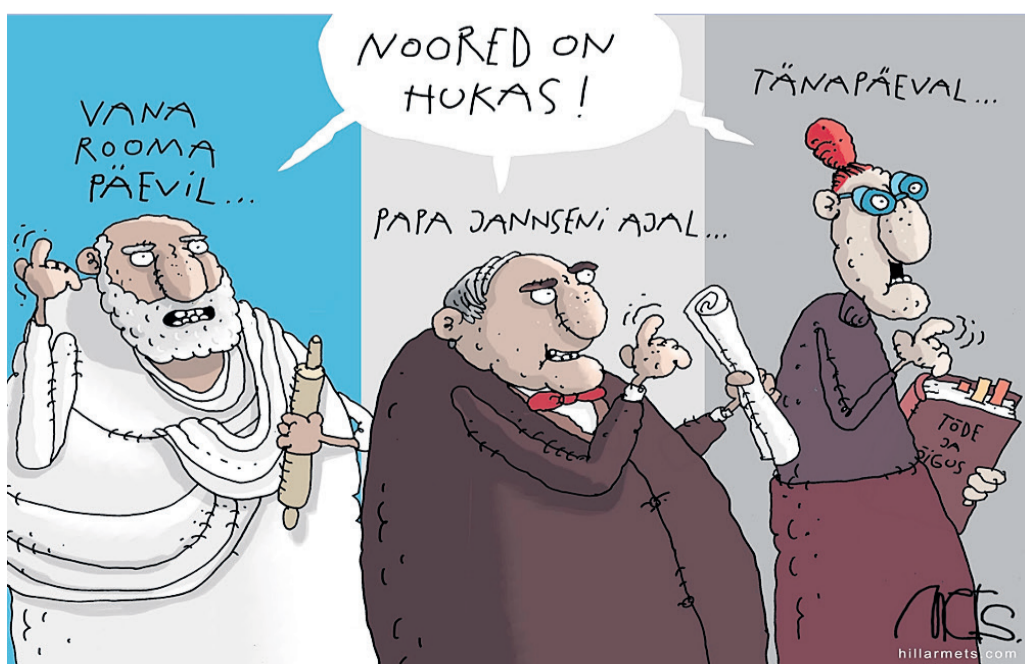
dan, et meil pole põhjust kartada seltskonnast kõrvalejäämist, kuna inimesed, kes mind selle tõttu tõrjuks, pole järelikult probleemi tõsidust mõistnud.

Olen märganud, et üllatavalt hästi toimib alati vabandus, et olen roolis ega joo seetõttu. Öeldes ausalt, et ei, ma lihtsalt ei tarbi, on vastuseks alati üllatav „Miks?” Võib-olla peaks olema aus küsimus hoopis teistele, et miks teie joote.

Sellegipoolest saan aru, et tegu on igaihe vaba valikuga ega hakka harilikult loengut pidama kõigist alkoholi kahjulikest tagajärgedest, mille jaoks ei jätkuks ka ajalehenumbrist. Usun, et kui juba üks inimene näitab üles oma alkoholistõrjumist, siis julgustab see teisi kaasa minema. Noorte (ja mitte ainult noorte) seas leviv mentaliteet, et õllepurgi või kokteilita pole korralikku pidu, ei pea olema valdav. Kui ma ei suuda oma sõprade keskel ilma promillita veres rõõmu olla, siis järelikult pole pidu piisavalt tore. Arvan, et ma ei pea oma meeli mürgitama, et õnnelik olla.

Muidugi ei välista ma seda, et ühel hetkel jälle alkoholi tarbima hakkan. Kuid selleks peavad olema jällegi põhjendatud argumendid, nagu võiks olla ka igal inimesel, kes tegelikult ka aeg-ajalt alkoholi tarbivad. Ei tasu unustada, et vahel ei tasu vaenlasi hävitada, vaid neist hoiduda. Meie tulevik on meie kätes, mistõttu võiks teinekord nii mõnegi klaasi ja pudeli tõstmata jätta. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

NETIKOMMENTAARID

Naisterand – poolt ja vastu

Internetikommentaariid Piret Tali artiklile „Naiste rand. Tähelepanu, alal võib viibida alasti inimesi!”, mis rääkis sellest, kuidas Pärnu ajaloolisel naisterannal käib üha rohkem mehi.

●●Naisterannas käisid paljud naised, kes tavarannas kunagi ei käiks – eakamad, ehk ka tüsedamad, mingi ihu- või iluveega, mida ei soovitud laiale üldsusele näidata. Ja sugugi mitte paljalt, vaid päevitusriietega, lihtsalt noorte ja edevate silma alt ära, tööpoolest päikest võtmas, mitte ennast näitamas.

Nüüd, paistab, et seda võimalust enam ei ole. Kõigil ei ole varjatud koduaeda ega rõdu,

kus päevitada. Eks siis tuleb lihtsalt tabletikujul D-vitamiini süüa, muud midagi.

●●Naisterannad on pärit ajast, kui kombekohased rannarõivad katsid kogu keha ning suplemas käidi spetsiaalsetes kinnistes onnides, mehed ja naised eraldi. Tol ajal oli olemas loomulikult ka meesterand.

Pärnu naisterand pole olnud vähemalt viimased 15 aastat päris eraldatud koht, vee piiril on inimesed liikunud rannahoone juurest muuli juurde ja vastupidi. Päris eraldatud ranna jaoks senine koht ei sobigi. Eraldatud või päris kinnine rannaala peaks olema ikka seal, kuhu niikuinii keegi ei satu, ja sellist rannaala on

Pärnu lahe ääres küllalt, kuid rannahoone läheduses mitte. Minu arvates võiks Pärnus senise naisteranna algusest kuni muulini kuulutada alastirannaks, kus kõik võivad olla nii, kuidas tahavad. Naistele, kes aga soovivad varjatult päevitada, peaks ehitama aiaga piiratud päevitusala. Veepiir jääks kõigile vabaks.

●●Mis takistab Pärnu linnavalitsusel avastamatus samasugust meeste randa? Sellega oleks lahendatud ka võrdõiguslikkuse küsimus. Selle asemel laseb linnavalitsus ühel ajaloolisel traditsioonil hääbuda. Ajuvaba. Pärnakad peaksid selle küsimuse linnavalitsuses tõstatama.

RAMADANIST

Vesi. See on magus. Tavalisel päeval ma ei saa sellest aru. Kuid kui ma paastun, siis mõistan: vesi on magus.

RAMADANI PIDAV EESTI NAINE (EE)

MEEDIAVABADUSEST TÜRGIS

Türgi ajakirjanike liidu andmetel on juuni alguses alanud valitsusvastaste protestide ajal töö kaotanud üle 70 ajakirjani-

ku, eriti need, kes töötasid valitsusmeelsetes ajalehtedes ja telekanalites. „Erdoğan üritab muuta riigi ühesuguseks, vaigis-

tades kriitilisi häälid ja igaüks, kes ründab meediat, ründab demokraatiat,” märgib Türgi *online*-ajaleht. T24

KIRJANDUSEST

Kirjandus räägib põhiliselt seksist ja mitte nii palju lastest, päriselus on asjad vastupidi.

KIRJANIK DAVID LODGE

KOKA UNISTUSTEST

Omanike firmamärkidega riie- ja luksusautosid takseerides mõtlesin, et miks mu palk ei võiks suurem olla.

KOKANA 2,80 EUROST TUNNIPALKA TEENINUD PEETER KORMAŠOV (EPL)

TÖÖ OTSIMISEL muutub Facebook üha tähtsamaks. Mõned nipid noorele töötajale

Noor, ambitisoonikas, haritud... ning pokaaliga pildid Facebookis?!

Kadri Eisenschmidt

Tallinna ülikooli sotsioloogia eriala lõpetanu

Suvi on aeg, mil värsked koolilõpetajad hakkavad tööturul tungema. Nad ei pruugi adudagi, et töö leidmisel ei pruugi otsustavaks mitte ainult Facebooki lehekülj, vaid hoopis pisidetail, et kandideerija Facebooki külge on võõrastele suletud. Kui tööle kandideerivad korraga kaks võrdset head kandidaati, võib nii kandideerija kui ka ta soovijata Facebooki profiil olla otsustava tähtsusega.

Sotsiaalvõrgustikud – Facebook, Twitter, LinkedIn, Google+ – mängivad üha suuremat rolli. Hiljuti kaitsesin bakalaureusetöö, mille eesmärgiks oli selgitada, kas ja kuidas mõjutavad nimetatud võrgustikud noorte võimalusi töökoha leidmisel.

Täpsemalt, kuidas mõjutab meie endi postitatud informatsioon meie võimalusi töökoha saamisel.

Intervjuudest tööandjatega selgus, et uute töötajate otsinguil kasutatakse julgelt kõiki võimalusi, mida internet pakub. Peale kandidaadi guugeldamise lähevad nad mööda internetti jäänud info-killukesi palju sügavamale, kui kandidaadid oskavad oodata.

Mida tööandja vaatab?

Kõik minu uurimuses osalenud noored uskusid, et tööandja vaatab internetist põgusalt vaid tulemusi, mida Google pakub, ja kui viitsib, läheb Facebooki lehele ka. Arvati, et tööandja jaoks on oluline, kas kandidaadil on olnud seadusrikkumisi, kas ta on kuskile võlglasena arvel või kas iga teine pilt temast on alkoholiga.

See kõik on kindlasti õige, kuid tööandja jaoks on sotsiaalvõrgustikud midagi enam. See on võimalus tungida kandidaadi isiklikku ellu ja näha teda inimesena, kes

ta on väljaspool viisakat töökeskonda. Seepärast huvitavad tööandjat kõik kandidaadi kohta leiduvad tulemused. Tähelepanu püüavad nii Google'i üldtulemused kui ka Facebook, millele paljud tööandjad keskenduvad teistest tulemustest eraldi. Seda ei saa neile ka ette heita.

Viimaste kümnete sotsiaalvõrgustike uuringutes on täheldatud, et mõningaid inimese võimeid, näiteks sotsiaalne kohanemine, saab hinnata piltide järgi. See tõttu on õigustatud oma sotsiaalmeedia profiile haldavate inimeste kõrgendatud tähelepanu piltidele, mille mõju tööandjatele ei tasu alahinnata.

Google'ist kuvatavatest tulemustest vaadatakse näiteks spordi- või olümpiaaditulemusi, blogisid, pilte, vana koolilehte, kus võib-olla avaldatakse kiitust silmapaistvate õppetulemuste või aktiivse

Ettevõtlik noor, kes jätab intervjuul hea mulje, võib ka töökogemuseta valituks osutada.

Facebookis on soliidne kirjeldada harrastusi, lemmikmuusikat, -filme ja -raamatuid.

osalemise eest koolielus. Olulised on ka hovid ja huvid. Mida mitmekülgsem on inimene, seda suurem võimalus on tal töökohi saada. Kui kandidaat räägib kaasa oma erialasel või ühiskondlikult olulisel teemal, antakse andeks ka mõni üksik parkimistrahv. Mulje, mis tööandjale kandidaadist jääb, on väga oluline.

Intervjuul võib aru saada, kas inimene on enesekindel ja hea suhtleja ning kas tal on olemas just selleks tööks vajalikud isikuomadused. Internetist leitav annab aga pildile värvi, teeb inimesest isiksuse.

Sealt leitava põhjal kujunenud muljet on hiljem väga raske muuta. Just sellepärast, et mis meie kohta internetis leidub, on suuresti meie enda loodud. Meie võimuses on seda ka kontrollida.

Internet võib lisaks tööandjale kasuks tulla ka töötajale. Ettevõtlik noor, kes jätab intervjuul hea mulje, võib ka ilma kogemusteta valituks osutada. Tasub ka teadvustada sotsiaalvõrgustike aktiivse kasutamise kaasnemaid riske.

Facebook kui CV

Kummaline, kuid Facebooki tajutakse ühtaegu avaliku ruumi ja eraeluna. Tööandjad ütlesid, et see on justkui inimese CV või visiitkaart internetis. Samal ajal arvasid mõned noored, et nad võivad seal endale lubada, mida nad tahavad, sest kõik teavad, et Facebook on eraelu.

Arvan, et seda võib võrrelda mõne peoga – justkui eraelu, kuid viibitakse avalikus kohas. Ka sel juhul ei saa endale kõike lubada. Tegelikult saab, kuid sellel on üldiselt ka tagajärg.

Uurimusest selgus mõni üllatav fakt, mis võib olla noorele tööle kandideerimisel abiks. Näiteks arvatakse tihti, et kui Facebooki profiil on „lukus“ ehk mittesõbrast vaatajale suletud, on kõik korras.

Loomulikult on kõigil õigus privaatsust kaitsta ja tööandjad saavad sellest aru. Teisalt on see nende jaoks ka igav. Kui tööle kandideerivad korraga kaks võrdset head kandidaati, võib Facebooki profiil olla otsustava tähtsusega. Kui ühe kandidaadi leht on lukus ja teise oma avatud ning seal-

Illustratsioon: Hillar Mets

juures viisakas, saab töö tõenäoliselt viimane.

Soliidne profiil sisaldab kandidaadi hobisid ja huvisid, muusikaelistusi, lemmikfilme ja -raamatuid. Kõike seda võib tööandja arvesse võtta, et otsustada, kas

see inimene sobiks nende kollektiivi. Viisakal profiilil ei ole ohtralt pokaaliga või bikiindega pilte ja keegi ei soovi oma kollektiivi inimest, kes ropendab, laimab või käitub ebasüüdselt kellegi teise pilte kommenteerides.

Usaldust kandidaadi vastu suurendab soovijate kontaktide andmine. Kandidaat peaks aga hooliga läbi mõtlema, kelle ta soovitajaks märgib, sest tööandja võib guugeldada ka soovitajat. Kui tema kohta leidub midagi ebameel-

divat, mõjutab see ka kandidaadi kuvandit. Laiale silmaringile viitavad näiteks reisipildid, õppimine välismaal või aktiivne osalemine ühiskondlikes tegevustes.

Haridus kui filter

Ma ei taha väita, et internetist leitav info on kandideerimisel kõige olulisem. Tööandjad hindavad noorte haridust samuti kõrgelt. Olulisel kohal on ka intervjuu ja varasem töökogemus. Kõrgharidus on oluliseks filtriks, mis näitab tööandjale, et kandidaat on õppimisvõimeline. See iseenesest küll ei taga töösaamist, kuid hariduse puudumine, eriti majanduserialade puhul, võib kandideerija jaoks tähendada konkurentsist väljakukkumist. ●

T Linn

Tallinna Linnavaaramet müüb 7. augustil 2013 kell 15.30 toimuval avaliku kirjaliku enampakkumise korras Nõmme linnaosas asuva kinnistu aadressil **Sihi tn 122/ Voolu tn 15** (endine Kivimäe saun). Pakkumise alghind on 345 000 eurot.

Kinnistu asub Nõmme linnaosas Kivimäe asumis ja paikneb Sihi tn ja Voolu tn ristumiskohal. Lähedusse jääb Kivimäe raudteejaam ja lähiümbrus on hoonestatud valdavalt üksikeramutega.

Kinnistu pindala on 3 052 m², ehitusalune pind 803 m².

Kinnistul paikneb klombitud paekivist, osaliselt tellistest, krohvitud ja osaliselt värvitud välisseintega kahe põhikorruse, pööningu- ning tehnilise keldrikorrusega hoone vajab kapitalremonti. Kirjeldatud ehitus on hinnatud arhitektuurselt väärtuslikuks vastavalt koostatava Nõmme üldplaneeringu miljööväärtusliku hoonestusala tingimustele. Hoone ehitati aastatel 1940-1959 ja võeti kasutusse 1959. aastal saunahoonena, mis on rahva hulgas tuntud kui Kivimäe saun. Hoone autor on tuntud arhitekt Peeter Tarvas, kelle loomingust antud hoone näol on säilinud arhitektuuriraamatutes pilte kui kenast ja rahva hulgas hinnatud saunahoonest.

Hoone soovitatav funktsioon on ühiskondlik hoone, mis toetab avalikku huvi (spordisaalid, SPA jne). Hoonesse on võimalik kavandada kortereid, kuid tuleb arvestada hoone varasemast funktsioonist tingitud eripäradega. Hoone funktsiooni on lubatud muuta ilma detailplaneeringuta.

Informatsiooni müüdava vara ja enampakkumise kohta saab tööpäeviti Tallinna Linnavaarametist, Vabaduse väljak 10, IV korrus, telefonidel 640 4641 ja 640 4500, e-postil linnavaaramet@tallinnlv.ee või Tallinna veebilehelt www.tallinn.ee/kinnisvara. Kui on soov objektiga lähemalt tutvuda, saab korraldada kohtumise Tallinna Linnavaarametis või Sihi tn 122 / Voolu tn 15 kinnistul kohapeal!

Reisikaart

	RIIK	AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	2013. a.: 4.-10.08 19.-25.08; 22.-28.09 20.-26.10	4.08: al. 239 € 19.08: al. 216 € september: al. 199 € oktoober: al. 169 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termaalvee basseineid komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergom, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel busi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
	Tšehhi (7 päeva)	2013. a.: 11.-17.08	11.08: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss Majutus: hotell ** (kahane majutus; WC, dušš igas toas) h/s Mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell *** lisatasu eest Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora - kõik linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel busi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 3.-11.08 17.-25.08; 13.-21.09 19.-27.10 19.-27.10*	3.08: al. 289 € 17.08: al. 289 € september: al. 298 € oktoober: al. 299 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel busi viimasel istmereal allahindlus 14 € 19.-27.10.2013. - lisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 17.-25.08 28.09.-6.10	17.08: al. 319 € september: al. 319 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel busi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Rimini puhkusereis (12 päeva)	2013. a.: 2.-13.08 18.-29.08 5.-16.09	2.08: al. 398 € 18.08: al. 396 € 5.09: al. 369 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahane majutus, WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev - hinna sees. (hotell *** + õhtusöögid lisatasu eest) Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia - eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel busi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee

Viru Reisid

Tallinn
Narva mnt.7-347, III sissepääs, III korrus
Tel. 610 9321, 610 9322
e-post: tallinn@virureisid.ee

Jõhvi
Keskväljak 9
Tel. 337 0594, 337 1216
e-post: viru.reisid@neti.ee

Tartu
Tartu Reisibüroo OÜ,
Riia 2
Tel. 734 4190

Pärnu
Pärnu Reisibüroo
Rüütli 32
Tel. 444 5105

Väljasõitudega:
Jõhvist, Tallinnast, Tartust, Pärnust
NB! Kindlasti helista ja küsi infot ja vaata meie
kodulehekülge: www.virureisid.ee
Püsklientidele ja gruppidele soodushinnad.
NB! Bussikohtade broneerimine seniks, kuni
kohti jätkub!

REISIKALENDER 2013

PÕHJA-NORRA (NORDKAP), LOFOODID ja LAPIMAA (8 p)

03.-10.08. H: 299 € kuni 319 €

PARIIS - LOIRE'i ORU LOSSID - BRETOONIMAA ja

NORMANDIA (11 p) 07.-17.08 H: 339 €

BAIERIMAA - ŠVEITS - LIECHTENSTEIN (9 p) 09.-17.08.

H: 289 € kuni 309 €

UUDIS! BUDAPEST, BALATONI JÄRV, KRAKOW JA

WIELICZKA SOOLAKAEVANDUS 10.-15.08. H: 189 €

PRANTSUSE RIVIERA RINGREIS (11 p) 19.-29.08.

H: 355 € kuni 379 €

ŠOTIMAA - INGLISMAA - LONDON 19.-31.08 (lisareis).

H: 389 €

ITAALIA RINGREIS (9 p) 08.-16.08; 19.-27.10. H: 259 € kuni

299 €

ŠOTIMAA - INGLISMAA - LONDON 19.-31.08 (lisareis).

H: 389 €

KLASSIKALINE ITAALIA RINGREIS (11 p) 20.-30.08. H: 389 €

UNELMATE KESK-NORRA (7 p) 19.-25.08. H: 289 €

UUDIS! JÄRVEDEMAA SOOME (3 p) 30.07.-01.08. H: 189 €

HORVAATIA-SLOVEENIA RINGREIS (10 p) 18.-27.08; 04.-13.09;

19.-28.09. H: 249 € kuni 275 €

SLOVEENIA - HORVAATIA - BOSNIA ja HERTSEGOVIINA

PUHKUS (13 p) 18.-30.08; 04.-16.09; 10.-22.09.

H: 329 € kuni 369 €

UUDIS! ITAALIA PUHKUS (12 p) 02.-13.09; 18.-29.09.

H: 349 €

UNELMATE PARIIS (9 p) 18.-26.10. H: 265 €

UUDIS! LONDONI KARNEVAL ja VANA HEA INGLISMAA

(10 p) 21.08.-30.08. H: 319 €

HORVAATIA - SLOVEENIA - BOSNIA JA HERTSEGOVIINA -

ALBAANIA (14 p) 01.-14.09 H: 389 €

HISPAANIA PUHKUS (14 p) 20.09.-03.10

H: 449 €

HISPAANIA PUHKUS (12 p) 24.09.-05.10; 20.-31.10.

H: 349 € kuni 399 €

ST.PETERBURG - TSARSKOJE SELO - PETERHOFF (3 p)

23.-25.08. H: 119 €

UUDIS! CZESTOCHOWA - PRAHA -VARSSAVI - KARLOVY

VARY 10.-15.08; 20.-25.10. H: 169 €

RUMEENIA - BULGAARIA RINGREIS PUHKUSEGA MUSTA

MERE ÄÄRES (13 p) 02.-14.09. H: 379 €

IDA-EUROOPA RINGREIS KOOS VÄIKESE PUHKUSEGA (14 p)

03.-16.09. H: 399 € kuni 449 €

HISPAANIA - PORTUGAL - MAROKO RINGREIS (21 p)

18.09.-08.10. H: 829 €

MALTA JA SITSILIA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (16 p)

20.09.-05.10. H: 699 €

SUUR TÜRGI RINGREIS JA KÜPROS (23 p) 21.09.-13.10.

H: 849 €

VENEKEELSE GRUPID!

UUDIS! ITAALIA PUHKUS (12 p) 09.-20.09. H: 349 €

KREEKA RINGREIS KOOS PUHKUSEGA (13 p) 10.-22.09.

H: 369 € kuni 409 €

LOE SELLE NÄDALA MAALEHEST:

Kelle palk tõuseb?

» Statistika näitab keskmise palga tõusu, aga enamik inimesi peab läbi ajama kriisieelse tasuga. Kui kaua veel?

LOE VEEL:

» VANAVANEMAD KOLIVAD VÄLISMAALE lapselapsi hoidma.

» KURIKUULUS KOMEET sihib maad.

Sel nädalal
Metsaleht

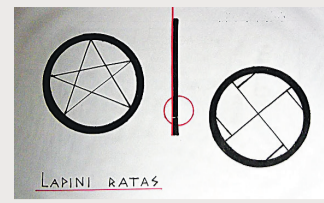
ÖÖLAULUPIDU „JÄRJEPIDEVUS” TARTUS

19. augustil kell 20 toimub Tartu lauluväljakul öölaulupidu „Järjepidevus”, millega tähistatakse Eesti Vabariigi 95. sünnipäeva ja 25 aasta möödumist Tartu X muusikapäevadest. Kont-

serdil esineb 35 koori koos Big Band Tartu ja Vanemuise sümfooniaorkestriga, kümned lauljad ja ansamblid Lenna Kuurmaast Riho Sibulani, Jääboilerist The Sunini. **EPL**

ZOOVA JA SORGE

28. juulil avatakse Tam galeriis Jasper Zoova ja Margus Tiitsmaa ehk Sorge ühishäitus „Iseenda saba neelav Kuningmadu”. Siduvaks elemendiks on ratas, fotol Zoova „Lapini ratas”. **EPL**

PORTMAN LAVASTAB

Natalie Portman teeb lavastaja-debüüdi kirjanik Amos Ozi lapselõpsememuaaridele tugineva filmiga. Portman mängib filmis ka Ozi suitsiidset ema, võtted algavad jaanuaris. **Reuters**

Soosterite näitusel näeb üliharuldast ühisteost

Sügise näituse ajendiks on Tenno Pent Soosteri leitud metallplaat isa lõpetamata tööga.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Septembris avatakse Vaala galeriis isa-poja ühishäitus, kus näeb Ülo ja Tenno Soosteri töid. Galerist Tiina Määrmani sõnul oli kahe Soosteri näituse idee õhus mitu aastat. „Kultuurilooliselt on tegu väga olulise näitusega juba sellepärast, et põlvkondi sellisel moel ühendavaid väljapanekuid toimub väga harva,” märkis ta. Lõplik tõuge tuli mulle, kui 1957. aastal sündinud ja alates 1990. aastast Iisraelis elav Tenno Pent Sooster Eestit külastas ja otsustas, et aeg sellise väljapaneku loomiseks on küps.

„Järgmisel aastal on isa 95. sünniaastapäev ja Eestis tuleb päris palju sellele juubelile pühendatud näitusi,” tõdes Tenno Sooster. „Arvasin, et tänavu oleks huvitav sellist näitust teha, ja et me teeksite seda koos.”

Näituse üheks algtoukeks oli sellel eksponeeritav teos „Kosmilised kadakad”, mis kujutab isa ja poja ebaharliku koostöö tulemust. Teos valmis 1968.–70. aastast pärineva ja ofortlõikeks mõeldud metallplaadi põhjal, mis 1970. aastal surnud Ülo Soosteril lõpetamata jäi. „See plaat oli meil kodus ja keegi ei pannud seda tähele,” ütles Tenno Sooster. „Kui ma hakkasin paari aasta eest ise ofordiga tegelema, võtsin selle plaadi käsi. Tuli välja, et see on päris hea töö. See oli mulle väga oluline – isa surmast oli möödunud juba 40 aastat ja nüüd tegin oma kätega sellest plaadist uue tömmise.”

Teemaks vangilaager

Määrmann ütles, et näituse kontseptsiooni autor on Tenno Sooster. „Ta lahendas selle ruumispetsiifiliselt ja meie arvates kannab isa-poja sild võimsalt,” ütles galerist. Vaal galerii on tema sõnul viimasel aastatel Ülo Soosteri loominguga väga aktiivselt tegelenud, seda põhiliselt kunstiturul. Tema töid on galeriisse jõudnud Rootsist, Kanadast ja mujalt.

„Nendele töödele eksperitiisi tehes oleme lisaks Eha

Happening Moskvas 1960-ndate keskel, Ülo Sooster (ülal) koos sõbra Juri Soboleviga.

Fotod: repro

Komissarovile ja Mai Levinile saanud abi ka tema pojalt Tennolt, kes märgib ise, et on kogu isa loominguga salvestanud silma võrkkestale,” lausus Määrmann.

Näituse kesksel kohal on Ülo Soosteri joonistused, mis kujutavad Nõukogude vangilaagri olmet ja habrast armastuslührikat. Sooster viibis Siberis Karagandas aastatel 1949–1955. „Riputame teosed niimoodi välja, et isa tööd on keskel ja minu tööd ümberitavad neid,” ütles Tenno Sooster. „See on natuke vangla moodi, olen oma töödega natuke nagu sovetlik press ja surun peale. Kontseptsioon on selline, et minu tööd peaks mõju-

Tenno Sooster leidis isa ofortlõikes metallplaadi, kui hakkas ise oforti tegema.

Näitusel on kesksel kohal Ülo Soosteri joonistused Nõukogude vangilaagrist.

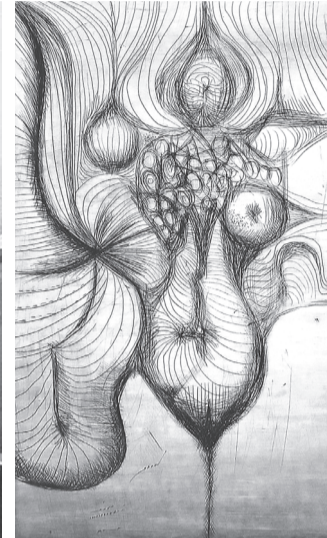
laagri olmet ja habrast armastuslührikat. Sooster viibis Siberis Karagandas aastatel 1949–1955. „Riputame teosed niimoodi välja, et isa tööd on keskel ja minu tööd ümberitavad neid,” ütles Tenno Sooster. „See on natuke vangla moodi, olen oma töödega natuke nagu sovetlik press ja surun peale. Kontseptsioon on selline, et minu tööd peaks mõju-

ma natuke stalinistlikult. Eelmisel aastal oli mul Hiiumaa muuseumis näitus ja osa töedest tuleb sealt.”

Agressiivne loodus

„Tenno Sooster loob võõndi töedest, mis kujutavad putukaid, hundi pealuud ja muud „pärisloodust”, mis pakub selles kontekstis ühe tõlgenduse välismaailmast, mis on stalinistliku režimi poolt vaenatud inimesele jäetud,” ütles Määrmann. Sooster lisas, et teosed tekitavad vaatajast raske tunde. „Nad on natuke agressiivsed,” ütles ta. „Näituse kontseptsiooni jaoks on just sellised vajalikud.”

Vangilaagriteemalised joonistused pärinevad Soosteri perearhiivist. Galerii lubab omalt poolt näituse taustaks koondada erakogudest valiku Ülo Soosteri hilisemast, kõrgperioodi loomingust, mis kogub Määrmani sõnul praegu üha suuremat rahvusvahelist tuntuust. ●

Ülo ja Tenno Soosteri ühishäitusena valminud „Kosmilised kadakad”

Tenno Soosteri „Maagiline liblikas”

KES NAD ON?

Ülo Sooster

(17.10.1924–25.10.1970)

- Eesti modernistlik maalikunstnik.
- Õppis 1943–49 Tartu kunstinstituudis, noorena mõjutatud Tartu koolkonnast ja impressionismist, maalilõputöö sotsrealistlikus laadis.
- 1949–56 poliitvang Karagandas, lõi laagris esimesed sürrealismist mõjutatud erootilised kompositsioonid.
- 1957 vabakutseline kunstnik, 1960-ndatel Moskva pöran-daaluse avangardi üks liidreid.

Tenno Pent Sooster

(s. 28.12.1957)

- Eesti–Iisraeli graafik, maalikunstnik ja animaator.
- Esimesed kunstnikuoskused omandas isalt.
- Õppis 1979–1981 Moskva GOSKINO filmikoolis animatsiooni, töötas seejärel animafilmide kunstniku ja lavastajana.
- 1990. aastast elab Iisraelis.

PLAADIVEERG

FOLK Laura Marling „Once I Was An Eagle”

★★★★☆

Tahaksin olla Laura Marling, sest luua midagi nii siiralt ilusat ja mõtestatut teeb lihtsalt kadedaks.

23-aastane Marling on muusik–laulukirjutaja, kelle sulest tuli juba seitse aastat tagasi („My Manic And I”) ainult head ja järjest paremaks näib minevat. „Once I Was An Eagle” on folgi juurtega inglanna neljas album, mida on soovitatav kuulata vaikselt teki all, kananahk on garanteeritud. **Maigi Varusk**

FOLK-PUNK Gogol Bordello „Pura Vida Conspiracy”

★★★★☆

Saab küll folki teha nii, et see roki ka päriselt. Käesolevaga kuus stuudioalbumit üllitanud Gogol Bordello kuulub selliste bändide sekka. „Pure Vida Conspiracy” on täpselt selline plaat, milletaolise kohalikust vastest võibki jääda puudust tunda, sest need mehed on akadeemilistest kammitsatest vabad ja panevad puhast punki. **Mart Niineste**

KOGUMIK Eri esitajad „Lutsuvad kivid. Kirjanikud muusikas”

★★★★☆

Kirjanik ja muusik kõlab nagu naiskirjanik – esimese sõna eraldi rõhutamine kutsuks hinnaalandust tege-

ma. Näiteks plaadil esindatud Merca ei vaja sellist kaitset muusiku ega luuletajana ja siin on teisisi muusikalist pädevust tõestanud kirjanikke nagu Jan Kaus (Jan Helsing) ja Aapo Ilves (Kirivane). Siin on ka muusikuid nagu Andres Roots ja Jarek Kasar. Žanriliselt on kogumik kirev, džässist ja rokist magamistoa-teknoni. Tore idee, aga ainsad lood, mida mitu korda tahaks kuulata, on Marje Ingli „Pind” ja fs-i elektro-hitt „Hipster”. **Kaarel Kressa**

20. Haapsalu Keelpillifestival

24.07.-28.07.2013

Elamusi kammermuusikast gaalani ning kaunid ballaadid Birgit Õigemeelt

HAAPSALU A.D. 1279

KULTUURKAPITAL

Eesti Kontsert

HAAPSALU SUVEMUUSIKA

Haapsalu Kontserdiühing

Kultuuriministeerium

BOLT KINNITAS DOPINGUPUHTUST

Jamaica sprinter Usain Bolt tunnistas, et uudised tema põhi-konkurentide Tyson Gay ja Asafa Powell positiivsetest dopinguproovidest šokeerisid teda. 100 ja 200 meetri maailmarekondi-

mees kinnitas, et tema puhul midagi sellist karta ei ole. „Tean, et olen puhas, ja jätkan jooksmist ning proovin sporti parandada. See on minu siht,” ütles Bolt kindlalt. **Delfi**

39. kohal on Eesti võrkpallimeeskond FIVB reitingupunkide alusel maailma edetabelis. Pool aastat varem avaldatud tabeliga võrreldes langes meie kondis kolme koha võrra. **ERR**

ZOPP VÕITIS

Jürgen Zopp (ATP 237.) jõudis Tampere ATP Challengeri turniiril veerandfinaali. Teise ringi mängus oli Zopp 5 : 7, 6 : 4, 6 : 2 parem rootslasest Markus Erikssonist (ATP 520.). **Delfi**

Eaton: Eesti on MM-iks valmistu

Kümnevõistluse olümpiavõitja tahab Moskvast MM-il kuldmedalit võita. Siin valmistudes ei pea ta millegi pärast muretsema ja saab treeningule keskenduda.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Eestlaste jaoks on kümnevõistlus tänu Erki Noolele kindlasti üks kõigi aegade armastatumaid alasid. Seetõttu on siinsetele kergetõustikufännidele kindlasti südantsoojendav teada, et kümnevõistluse olümpiavõitja Ashton Eatoni jaoks on Eesti samuti tähtis paik. See pole mitte üksnes koht, kus ta 2011. aastal sisevõistlusel meeste seitsmehõistluse maailmarekordi püstitas, vaid ka koht, mis talle omamoodi südame külge kasvanud on.

„Ma mäletan, kui ma tookord külmal talveõhtul siia jõudsin ja lennujaamast välja astudes maitis suurt Eesti lipu lehvimas nägin,” meenutas 25-aastane sportlane eile pressikonverentsil ajakirjanikega kohtudes oma esimest Eestis-käiku. „Mul tekkis juba siis Eestis väga hea tunne – inimesed siin suhtusid meisse tõesti hästi ja mulle hakkas siin väga meeldima. Sellepärast on ka tore siin tagasi olla,” rääkis Eaton, kes tuli Tallinnasse Moskvast toimuvaks kergetõustiku MM-iks valmistuma, kaasas värsked abikaasa, Kanada seitsmehõistluse Brianne Theisen-Eaton ja treener Harry Marra. „Kõige olulisem selliseks tähtsaks võist-

luseks valmistumisel on see, et ei peaks muretsema olme-probleemide pärast, nagu treeningutingimused, majutus, transport või toit. Siin ei peagi, siin saan keskenduda ainult treeningutele, see on ideaalne koht.”

Abikaasa soovitus

Eatoni abikaasa Brianne Theisen-Eaton, kellega peeti pulmad tänavu suvel, on Eestis esimest korda. Tema sõnul usaldas ta treeneri ja abikaasa soovitusi, et just siin ettevalmistusperiood mööda saata, ning ta pole pidanud pettuma.

Inimesed suhtusid meisse tõesti hästi ja mulle hakkas siin Eestis väga meeldima.

„Mulle meeldib siin väga. Harry ja Ashton rääkisid, et kõik nende soovid täideti siin kiiresti, seega ei osanud ma ühtki paremat paika välja mõelda, kus MM-iks valmistuda. Seni maani olen kõigega väga rahule jäänud,” kiitis ka tema.

Tallinnas treenimise kasuks rääkis mitu asjaolu – esiteks tahtis Marra, et hoolealused valmistuksid tähtsaks võistluseks just siinpool Atlandi ookeani. Teiseks on Tallinnal geograafilisi eeliseid – Moskva sarnane ilmastik ja geo-

graafiline lähedus. „2011. aastal Daegu MM-iks valmistusime USA-s Californias Chula Vistas ja siis paningi tähele, et ajavahega kohanemine on ikkagi sportlasele raske. See pärast valisime enne olümpiat treeningpaigaks Saksamaa,” rääkis Marra. „Tallinn näis tänavu ideaalse kohana, sest siin on kõik käe-jala juures, Moskvasse jõuab lennukiga tunni ajaga. Pealegi, kui meile Eesti kergetõustikuliidust öeldi, et siin on laupäeval ka Eesti meistrivõistlused, millest meid lahkesti palutakse osa võtma, siis oli see täiuslik valik.”

Peas võidumõtted

Mis mõtetega Eaton Moskvast MM-ile vastu läheb? „Pärast kõike seda, mida olen saavutanud, oleks tore lisada kollektiooni ka maailmameistrivõistluse kuldmedal,” nentis Eaton. Kaks aastat tagasi Daegus lõpetas ta MM-i hõbedaga kaasmaalase Trey Hardee selja taga. Hardee on tema sõnul ka tänavu kõige ohtlikumaks konkurendiks, samuti kuubalane Leonel Suárez, kelle osalemine Moskvast pole siiski veel päris kindel. „Ka kanadalane Damian Warner on heas vormis, sakslastel oli Ratingeni võistlustel hea minek,” loetles Eaton võimalikke konkurente.

Kui MM-i kuld peaks Moskvas Eatonile tulema, siis

Ashton Eaton ja Brianne Theisen-Eaton on mõlemad Tallinnas treenimisega väga rahul.

Tšehhi klubi käis Tallinnas vastast luuramas

Tallinnat väisanud

Viktoria Plzeňi abitreener lubab Kalju kaitses nõrgad kohad üles leida.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Jalgpalliklubi Nõmme Kalju järgmine vastane Meistrite liigas, Tšehhi meistrklubi Viktoria Plzeňi valmistus juba Tallinnas uue vastasega kohtumiseks.

Kui Kalju peatreener Igor Prins tunnistas pärast võidukat matši Helsingi HJK-ga, et pole veel jõudnud võimaliku vastase peale mõelda, siis Viktoria saatis spioonid Kadrioru tribüünile.

Viktoria Plzeňi abitreener Jiří Skála ja spordidirektor František Mysliveček olid Tallinnas Kalju uhke võidu tunnistajateks. „Keskendusime algul mõlema meeskonna jälgimisele, kuid pärast seda, kui võõrustajad teise värava löid, pöörasime rohkem tähelepanu Kaljule,” rääkis Skála klubi koduleheküljele.

„Nüüd on meil vastasest mingi teadmine olemas – Kalju on kaitses sarnane Željezničarile [Viktoria võitis Sarajevo Željezničarit teises eelringis kahe mängu kokkuvõttes 6 : 4 – A. S.]. Usume, et oskame nende kaitses nõrgad kohad üles leida. Meil on mõningaid mõtteid ja kindlasti

peame nõu ka peatreener Pavel Vrbaga,” rääkis Skála.

Abitreener sõnas, et kuigi Eesti ei ole kuulus jalgpallimaa, ei tule nad Tallinnasse vastast alahinnates. „Kaljul on kõva meeskond, sellest tuleb raske mäng. Klubi on mitu leegionäri, aga nende meeskond on väga ühtne,” rääkis Skála.

Sõbralik õhkkond

Nõmme Kalju fännid, kes mängu ajal staadionil kõva lärmi tegid, said temalt samuti kiidusõnu. „Tallinnas on atmosfäär kindlasti rahulikum kui Tšehhi karikamängul. Staadion oli täis, rahvas elas kaasa, aga õhkkond oli sõbralik

Igor Prins täitis lubaduse ja ajas juuksed maha. Foto: Andres Putting

ja perekondlik,” tutvustas ta tšehhidele siinset jalgpallielu.

Nõmme Kalju peatreener Igor Prins innustas oma meeskonda raskeks mänguks valmistumisele enne HJK mängu antud lubadusest kinni pidamisega – ta ilmus eilsesse trenni kiilaks aetud peanupuga.

Kalju fännid võivad leida innustust tõsiasjast, et Tallinnas toimuva kohtumise piletid on juba eelmüüki pandud. Selle võib soetada kümne, kohapeal aga 15 euroga.

Kalju ja Viktoria mäng toimub teisipäeval kell 19, kuid mitte Kalju kodustaadionil Kadriorus, vaid A. Le Coq Arenal. Korduskohtumine peetakse 7. augustil Plzeňis. ●

HINGIS US OPENIL

22-aastaselt tippspordist loobunud ja sel aastal enda teist tagasitulekut läbi viiv 32-aastane šveitslane Martina Hingis osaleb koos slovakiatri Daniela Hantuchovága US Openil. **Delfi**

VEHKLEJAD SAID RIIGILT PREEMIA

Valitsus otsustas oma eisel istungil premeerida 2013. aasta vehklemise EM-il kuldmedali võitnud Eesti epeenaiskonda ja nende treenereid kokku 28 761 euroga. Preemiade maksmiseks vajaliku summa eraldab valitsus kultuuriministeriumile oma reservist. Eesti epeenaiskond võistles koosseisus Irina Embrich, Kristina Kuusk, Erika Kirpu ja Julia Beljajeva. **ERR**

LEVADIA KAOTAS KORDUSMÄNGU SUURELT

Euroopa liiga teises eelringis jäi Tallinna Levadia võõrsil peetud kordusmängus 0 : 4 alla Rumeenia klubile Pandurii Târgu Jiu. Seitsmendal minutil oli täpne leedulane Deivydas Matule-

vičius, 35-ndal ja 57-ndal brasiilane Erico, 39-ndal Nicandro Breeveld. Paari esimeses mängus Tallinnas jäi seis väravate viiki, seega võitis Pandurii kokkuvõttes 4 : 0. **EPL**

...miseks ideaalne

mis on tema järgmine eesmärk, mille poole püüelda – mida saakski veel ihaldada sportlane, kellel on nii olümpia kui ka MM-i kuldmedal ja kelle nimel on ka maailmarekord? „Kaks olümpiakulda oleks ka tore,” arvas Eaton, kuid ei välistanud ka võimalust püüda medalit hoopis mõnel üksikalal. „Ma küll veel ei tea, mis see olla võiks, kuid miks mitte minna 2015. aasta MM-ile juba üksikala sportlasena. Ma olen kogu aeg rääkinud, et mulle

Tallinn on ideaalne koht, siin on kõik käe-jala juures, Moskva on ka lähedal.

ei meeldi sama asja mitu korda teha, ma tahaks proovida pigem midagi uut.”

Seitsmevõistleja Theisen-Eaton, kelle parim auhinnaline positsioon on seni kevadel Götzise mitmevõistlusel saavutatud esikoht, läheb Moskvasse samuti üpris suure lootusega. „Muidugi oleks tore medalit võita,” rääkis ta. „Minu Götzise punktisaak 6376 pole kindlasti selline, millega ma normaalses oludes rahule jääksin, aga arvestades ilmaolusid, sellest seal piisas. MM-il ei rahulduks ma aga kindlasti vähema kui 6500 punktiga,” rääkis Theisen-Eaton, kelle isiklik rekord on 6440. „Jessica Ennis ja Tatjana Tšernova on muidugi peamised favoriidid, nii et selle ehk pronksi järele võiks reaalselt püüda – aga kes teab, mis võib juhtuda.”

Foto: Vallo Kruuser

Kuulsused Eesti meistrivõistlustel

Ashon Eaton, Brianne Theisen-Eaton ja maailma hooaja edetabelijuht kümnevõistluses Pascal Behrenbruch võitlevad kergejõustiku Eesti meistrivõistlustel.

Eaton teeb kaasa 110 m tõkkejooksus, teivashüppes ja kuulitõukes. Theisen-Eaton võistleb samuti 100 m tõkkesprindis ja ka 200 m jooksus ning kuulitõukes. Behrenbruch teeb koos Eatoniga kaasa 110 m tõkkejooksus, 200 m eeljooksudes ja kaugushüppes.

Ashton ja Brianne

Ashton Eaton ja Brianne Theisen-Eaton tunnevad teineteist juba aastaid, tuttavaks saadi, kui Ashton oli esmakursuslane Oregoni ülikoolis Eugene'i linnas ning keskkooliõpilane Brianne tuli ülikooliga tutvuma. Noored kohtusid peol ja Ashton on hiljem tunnistanud, et ta mõtles juba siis, et veerandtunnine neiuga peetud vestlus oli kõige lähedam jutuaajamine, mis tal eales mõne tüdrukuga oli olnud.

Hiljem asuski Brianne Oregoni õppima ja Ashton võttis julguse kokku neiu välja kutsuda. 2011. aastal palus Eaton Brianne'i kätt. Pulmad otsustati lükata olümpiajärgsesse aega ning tänavu juuli keskel heitsidki noored paari.

Rapla korvpalli visionäär Jaak Karp

Foto: Siim Solman

TYCO Rapla otsib keskmängijat võõrsilt

Intervjuu

Otto Oliver Olgo
sport@epl.ee

TYCO mänedžer peab uue hooaja eel oluliseks

hoida nii peatreener kui ka meeskonna mängijad motiveerituna.

Samal ajal kui Rock ja Kalev/Cramo jagelevad Eesti koondislaste pärast ja Tarvas riisub endale ülejäänud, on eelmise hooaja neljas klubi TYCO Rapla jäänud tähelepanuta. Meeskonna mänedžer Jaak Karp jagas Eesti Päevalehele enda nägemust Rapla korvpalli tulevikust ja võttis kokku ka tänavuse U-20 turniiri, kus koondisi põhijõududeks olid just Rapla poisid.

●Viimasel kahel aastal on TYCO Rapla kujunenud arvestatavaks jõuks Eesti korvpallimaastikul. Kas Rapla meeskond plaanib jõuda Eesti meistriliigas kunagi ka kahe parima sekka?

Kindlasti. Süües kasvab isu. Eelmisel aastal ei olnud me ehk Tarvaga võrdväärset vastast, kuid sel aastal oli medal juba käeulatuses. Hakkasime isegi Kalev/Cramole poolfinaalis kõvasti vastu. Küsimus polegi ainult järgmises saavutuslikus sammus, vaid pidevas arengus. Et keskkond muutuks paremaks ning mängijatel ja treeneritel oleksid paremad võimalused just meie hulgas edasi areneda. Siis on hea tulemus

loomulik tagajärg. Eesti parim treener Rapla jaoks (Indrek Ruut – toim) on ju meie võistkonnas, vajalik on hoida nii teda kui ka teisi motiveerituna.

●Kas Rapla suudab ainult Eesti poistega parimate hulka jõuda?

Välismaalaste teema on meil kogu aeg päevakorras olnud, eriti sel aastal. See aasta näitas, et Eesti poistega on küll võimalik jõuda kõrgele, kuid selle jonnijamisel on ka oma miinus. Meil ei ole võimalik tekitada oma ressurside juures loomulikku konkurentsi. Kõige suurem jõud spordis on konkurents, see viib edasi.

Eesti U-20 noortel jäi kõige rohkem puudu konkreetsest mõtestatud plaanist.

●Fännide hulgas on olnud nurinat Rapla meeskonna keskmängija üle: Raido Ringmets on väga ebastabiilne ja Rauno Nurger veel natuke toores. Kuidas selle keskmängijaga siis jääb, kes on sihikul?

Ringmetsa fookus on pigem ta põhitöökojal, ta ei saagi ajaliselt panustada meeskonda nii palju kui me sooviks. Keskmängija puudumine on aga suur probleem, sest Nurger läheb väga suure tõenäosusega sügisel Ameerikasse. Hoiame silmad lahti, kuid otsime tsentrit ilmselt välismaalt. ●Kes lahkuvad Raplast, kes liisanduvad meeskonda?

Lahkuvad arvatavasti Nurger ja Ringmets. Janar Soo on pikalt vigastusega väljas. Illimar Pilgiga pole me uue lepingu asjus veel suhelnud. Meeskonnaga liitub Rakverest Oliver Metsalu, Saksamaalt naaseb Sven Kalder.

Üritame ka Martin Dorbekut tagasi saada. Noortemeeskonnast saab võimaluse Audentesest pärit Ivalo Pajumets. Peale tema võivad meistriliigat nuusutada veel Janar Soo noorem vend, Karl-Kustav Soo ja Ken Lill.

●U-20 turniiril oli väga palju just Rapla noori platsil, Andres Sõbra juhendatav koondis kukkus aga kindlalt A-divisjonist välja. Millest sellel turniiril puudu jäi?

Minu arvates jäi kõige rohkem puudu konkreetsest mõtestatud plaanist, kuidas mängida nii ründes kui ka kaitses. See paistis välja kohe esimeses mängus Sloveeniaga, kus mängijad ei teadnud läbimurritel millal, kes, kust vastu peab liikuma ja vastased said viskele täiesti vabalt positsioonidel.

Näiteks otsajoone ääres jäeti vastaste ääremängijad täiesti vabaks, ei olnud selge, kus keegi kaitses. Kõigil, ka meie võistkonnast paremate füüsiliste võimetegega tiimidel oli väga tugev distsipliin, mis paistis eriti erksalt välja mängus Prantsusmaaga.

Puudu jäi konkreetsetest juhustest ja nõuannetest, mida mängijad vajasis rasketel momentidel. Poisid olid tegelikult väga tublid! ●

Foto: Ilmar Saabas

Eesti korvpallikoondis alistas Slovakkia

Tallinnas eile alanud nelja rahvuse karikaturniiril korvpallis alistas Eesti koondis Slovakkia 82 : 76. Tiit Soku juhendatavas meeskonnas olid suuremad punktitoojad Rain Veideman 17 ja Janar Talts 14 punktiga. Pea-

le selle hankis Talts 12 lauapalli ja Sten-Timmu Sock andis kuus korviga lõppenud söötu. Vastaste edukaim korvikütt oli Richard Grznar 27 punktiga. Teises kohtumises oli USA idaranniku üliõpilaste tähtede mees-

kond parem Valgevene koondisest 71:68. Kõige väljapaistvamalt tegutses tänavune USA üliõpilaste meister Russ Smith 29 punktiga. Täna kell 20:00 võõrustab Eesti koondis Valgevenet. **EPL**

kuulutus.lehed.eeNüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

FORUM CINEMAS TOOB TEIENI

SUVEHOOAEG 2013Kinodes Coca-Cola Plaza (Tallinn),
Ekraan (Tartu)
Astri (Narva)**PILETID JUBA MÜÜGIL!**Piletid ja info: www.forumcinemas.ee/suveooperThe MET: Live in HD sarja suurtoetaja The Neubauer Family Foundation
Rahvusvaheline suursponsor Bloomberg
HD ülekannet toetab Toll Brothers America's Luxury Home BuilderGioachino Rossini
**SEVILLA
HABEMEAJAJA****31. JUULI
KELL 19:00**The Met
ropolitan
Opera **HD LIVE
ENCORE**

JUST NAGU FILMS

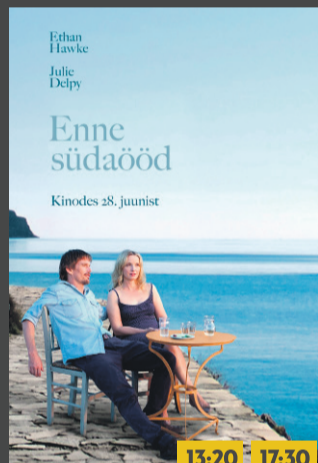
TÄNA KINOS ARTIS:

ARTIS
KUNST ON KINOSEUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

11:20 | 15:30 | 17:55

12:30 | 19:50 | 21:30

13:20 | 17:30

26.07	Leitutajateküla Lotte	11:00	Enne südaööd	13:20 17:30
	Õed vampiirid	11:20 15:30 17:55	Relv igas käes	14:20 19:40
	Violet ja Daisy	12:30 19:50 21:30	Bling ring	16:10 21:40
	www.kino.ee Estonia pst. 9, Tallinn Solarise keskus Tel. 663 1380			

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

TÄNA KINOS SÕPRUS:

KINO
»SÕPRUS«EUROPA CINEMAS
MEDIA PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

16:30 | 21:00

26.07	Searching for Sugar Man	16:30 21:00
	Paradiis: Usk	18:30
	Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee	

TE EI SUUDA USKUDA OMA SILMI!

Disney · PIXAR

**EESTI
KEELES!****KOLLIDE
ÜLIKOO****KINODES 2. AUGUSTIST!
EELLINASTUSED ALATES 26. JUULIST!
NII 2D, KUI KA 3D-EKRAANIDEL!****Ooper raekojas****19. ja 26. juulil kell 19.00****Tallinna raekojas****KONTSERT 19. JUULIL****ALFIA KAMALOVA** (sopran, Eesti/Saksamaa)**RENÉ SOOM** (bariton, Rahvuskooper Estonia)**NAILY SARIPOV** (klaver, Eesti)

Kavas katkendid Mozarti, Donizetti, Nicolai, Puccini ja Verdi loomingust.

KONTSERT 26. JUULIL**KAI RÜÜTEL** (metsosopran, Eesti/Suurbritannia)**PAUL CAREY JONES** (bariton, Suurbritannia)**TARMO EESPERE** (klaver, Rahvuskooper Estonia)

Kavas katkendid Mozarti, Bizet', Massenet', Tšaikovski, Verdi ja Wagneri loomingust.

Pilet: 14/10 €. Piletid müügil Piletimaailmas ja Piletilevis, Tallinna turismiinfokeskuses ja 1 tund enne kontserdi algust kohapeal. Info ja tellimine: musicante@hot.ee, +372 5114442

Toetaja:

Korraldaja: MTÜ Musicante ja
Rahvuskooper Estonia

19. KURESSAARE KAMMERMUUSIKA PÄEVAD

30. juuli – 3. august 2013

Argentina, Hispaania, Hollandi, Soome, Venemaa, Jaapani ja Eesti säravad muusikatipud meeleolukate kontsertidega kaunitest armastus-lauludest kuni eheda Argentina tangoetenduseni välja!

Festivali passid ja pääsmesed on müügil Kuressaare Kultuurikeskuses E-R 10-18 ja tund enne algust kohapeal.
www.kammerfest.ee

25. juuli 2013

EESTI EKSPRESS

SÕLTUMATU NÄDALALEHT

KURIOOSUM: riik ei aita identiteedivarguse ohvrit

Skype'i saladused:

pöörane rikkus
ränk töö ja rajud peod
nutikad juristid

Kes on Eesti transiidiaeri pärija?

Homses laupäevalehes LP:

PAAVO JÄRVI

armastusega saab rohkem kui hirmuga

VILJANDI FOLK

Kibe ootöö enne suurt pidu

NOORED DETEKTIIVID

Uues seriaalis lahendavad kuritööd lapsed

Telli LP: tel 680 4444 • www.ep.lee/LP • klienditugi@lehed.ee

MoMo KATUSEKINO
Carlsberg elisa Katusekino sõbrad
PÖFF

KATUSE VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

TÄNA VALITUD HUUMOR Life Aquatic of Steve Zissou
Wes Anderson
2004/119min

HOMME VALITUD HUUMOR The Blues Brothers
John Landis
1980/133min

PILETID EELMÜÜGI: Piletilevist või katusekino.ee
Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.
KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seansi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE
Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Seansside algus orienteeruvalt kell 23.00.

Tervis

- Parapsühholoog Ž. Stepanjan aitab alkoholi- ja nikotiinistõltuvuse, ülekaalulisuse, radikuliidi ja stressi puhul. Konsultatsioon. Tel 5858 8910.

Töö

- Kiiresti vajatakse müüjat toidu-kauplusesse Sinu Pood, mis asub põllu 14a Aruküla. Tööaeg graafiku järgi 9.00-22.00, kasuks tuleb töökoogemus. Tel 5553 2101.

Laen

- Laen kinnisvara tagatisel. ASA&O LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln. 6486083 www.aolaenuud.ee. Tutvuge tingimustega, konsulteerige asjatundjatega.

Teenused

- KAARDID ENNUSTAVAD Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min www.ennustus.ee
- Õmblusmasinate remont. Väljakutsed tel 551 6633, 656 6063. Rosmann.
- Soodsad kolimis- ja transporditeenused Tallinnas ja Harjumaal. Laoteenused Tabasalus. www.laod.ee Tel 5559 2319.

Teated

- Eliion Ettevõtte Aktsiaselts (edaspidi: Eliion) teatab, et muudab alates 28.08.2013 nutiTV teenuse kaasajastamise eesmärgil toote „eKodu“ tootetingimusi. Uued tootetingimused on alates 28.07.2013 kättesaadavad Eliioni veebilehel www.elion.ee ja Eliioni poodides. Muudetud tootetingimused jõustuvad 28.08.2013. Klientidel, kes ei soovi muutuud tootetingimuste alusel teenuse kasutamist jätkata, on õigus soovi korral teenuse kasutamise loobuda ja selle kasutamise aluseks olev lepinguline suhe üles öelda, teatades sellest Eliionile enne 28.08.2013. Klient, kes lepingulist suhet üles ei ütle, loetakse alates 28.08.2013 tootetingimuste muudatustega vaikumisi nõustunuks.
- Osahing Meridiaane (pankrotis) pankrotihaldur müüb PankrS § 136 alusel tervikvarana ühiselt avalikul suulisel kordusenampakkumisel OÜ Meridiaane (pankrotis) omandis olevad kinnistud aadressidel Liivalaia tn 34, Liivalaia tn 36, Liivalaia tn 36a, Juhkentali 1b, Juhkentali 3d, Juhkentali 3e, Juhkentali 9a, Juhkentali 9b, Juhkentali 9c ja Juhkentali 9d kogupindalaga 11 826 m² alghinnaga 14 500 000,00 eurot, millele lisandub käibemaks. Kõik enampakkumisele on kinnistud on koormatud kinnistusraamatusse sissekantud tähtajalise rendi (üüri) lepinguga tähtajaga kuni 31.12.2024. a., mis on sõlmitud Europark Estonia OÜ-ga. Kinnistud on rentniku valduses. Suuline enampakkumine toimub 08.08.2013. a. kell 12.00 OÜ Maria Mägi Advokaadibüroo ruumides, aadressil Tatari 25, Tallinn 10116, Eesti.

Täpsem info kinnisajade ja enampakkumise tingimuste kohta on avaldatud väljaandes Ametlikud Teadaanded, telefonil 50 1 4196 või meiliaadressil heikki.ojamaa@mab.ee

- Lääne prefektuuri Kuressaare politseijaoskond tuvastab leitud relva omanikku vintraudsele püstolile Browning kal 9 mm nr 271964. Relva omanikul pöörduda kuue kuu jooksul kuulutuse ilmumise päevast Lääne prefektuuri Kuressaare politseijaoskonda tel 454 9734.
- Lääne prefektuur tuvastab sileraudset kaheraudset püssi IŽ-4 kaliiber 16 nr A379. Relva omanikul või valdajal pöörduda kuue kuu jooksul kuulutuse ilmumise päevast Lääne prefektuuri aadressil: Pikk 18, Pärnu, tel. 444 6632.

Müük

- Müüa lõhutud küttepuud. Tel 509 2933.

TALLINNA KREMATOORIUM

Lahkunu transport krematooriumisse ööpäevaringelt kogu Eesti piires. Tuhastamismatus soodsaima hinnaga. Kõik matusteenused. KAKS KABELIT. Suurim urnivalik Eestis. Tel 623 8808 24h www.krematoorium.ee

Mees võinaine!

Kas Teie eesmärk on teenida lisatulu 100-500 eurot kuus või unistate suuremast tulust? Kas olete huvitatud tervisest ja heaolust? Ootame Teid, kui Teile meeldib inimestega suhelda ja olete valmis iseseisvaks tööks. Teie määrate, kas töotate täistööajaga või pöhitöö kõrvalt. Tehtud tööle vääriline tasu. Kohtumiseks Tallinnas kontaktteeruge soome või inglise keeles: tel +358 400 412909 või +358 40 137 3111 või e-post: market.link@kolumbus.fi

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers kutsub metsaomanikke läbi rääkima metsas planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raietõigust. Pakkuda võib lageraieidst harvenduseni. ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava lepiku eest head hinda. Lõhutud küttepuude müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasõbralik ettevõtmine
tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam!

kuulutus.lehed.ee

Reakuulutusi saab edastada ka e-postiga anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Lisainfo telefonil 680 4506.

TALLINNA LINNATEATER

Robert Lepage'i külalisetendus KUU TAGUMINE KÜLG
1., 2. oktoobril 19.00
Nokia Kontserdimajas

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

OSTAME - MÜÜME - ÜÜRIME

TEIE KINNISVARA

- Kiire ja korrekne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- Konsultatsioon tasuta!

VEO- ja KOLIMISTEENUS

Südamliek kaastunne Eesti Vabadusvõitlejate Liidult
Gunnar Laevale venna
ARVEDI
surma puhul

Eesti Vabadusvõitlejate Tallinna Ühendus
avaldab kaastunnet Arvo Salumäele
ABIKAASA
surma puhul

Mälestame armast klassiõde
ANNE KAEVANDO (VELMAN)
Südamliek kaastunne perele
Tallinna 10. Keskkooli 1961.a lõpetanud 11b klass

Lahkus kallisk
KALEV KLINK
21.10.1948-22.07.2013
Sügavas kurbuses leinavad tütar ja õde peredega, sugulased

On lahkunud
ADELINE NEUFELD
11. juuni 1912 – 17. juuli 2013
Mälestavad Tallinna sugulased ja avaldavad kaastunnet lahkunu perele
Ärasaamine Rootsisis,
7. augustil kl 13.30

TAIMEMÜRGID ON OHT

Umbrohumürkide kemikaalid võivad põhjustada põievähki. Tasub kontrollida, mis sorti mürke te aias kasutate ja kui loom neid neelab, tuleb pöörduda veterinaari poole. Wwlp.com

KA KÜÜLIKUD JA PARDID LEINAVAD

USA Virginia ülikooli loomakäitumise professor, raamatu „Kuidas loomad leinavad“ autor Barbara King kinnitab, et pereliikme kaotanud loom väljendab leina eelkõige söögiisu kaotuse, suhtlusest tagasitõmbumise ja tähendusrikaste paikade sagedase külastamisega. Peale kasside ja koerte leinavad ka näiteks küülikud ning pardid. Chicago Tribune

KOERAKARVAD AITAVAD DIAGNOOSIDA

Paljud koerad kannatavad Cushingi sündroomi ehk hormonaalse tasakaalu häirete all, ilma et omanikud seda teaksid. Haiguse diagnoosimine on seni olnud keerukas. Nüüd tõestasid

Viini ülikooli teadlased, et glükokortikoidide-nimelised hormoonid kogunevad koera karvadesse ning nende keemiline analüüs võimaldab kiiresti diagnoosida. Science Daily

Elu päästmiseks on vaja kiiret tegutsemist ja külma närvi

Lemmik

Tiina Toomet

MTÜ Teie loomakliinikud

Õnnetused ei käi mööda kive ja kände, vaid ikka mööda loomi ja inimesi. Paljud üldjoontes rahulikud persoonid kaotavad täielikult pea, kui nende looma või lapsega midagi juhtub. Esiti on oluline sundida end võimalikult rahulikuks.

Loomaarsti telefoninumber peaks käepärast olema. Telefoni teel annavad nõu mitmed tohtrid, ööpäev läbi tegutsevad loomade kiirabi Tallinnas ja maalikooli loomakliinik Tartus. Uisapäisa ei maksa sinna siiski kohale tormata. Isegi siis, kui on selge, et kliinikusse sõit on vältimatu, tuleks ette helistada, kas või autost juba teel olles. Kliiniku personal on sellisel juhul patsiendi vastuvõtuks paremini ette valmistatud.

Loom ei pruugi aru saada, et teda tahetakse aidata, ja võib valu tõttu hammustada.

Õnnetusjuhtumi tagajärjel võivad tekkida ilmselgelt tõsised vigastused, nagu luumurrud, haavad, verejooks, kuid palju hullemad võivad olla varjatud vigastused, (siseelundite ja närvide kahjustused, sisemised verejooksud, koljutrauma jne), mille puhul on hädavajalik kiire tegutsemine.

Juba sellest on suur kasu, kui osatakse hinnata koera tervislikku seisundit ja aru saada, millal on olukord halb ja vaja arsti. Koera olek, ilme ja käitumine ütlevad palju. Tervel koeral on roosad igemed ja limaskestad, tema süda lööb tõust ja olukorrast sõltuvalt 60–150 korda minutis ja ta hingab ühtlaselt (10–30 korda minutis), kehatemperatuur on 38,2–39,2 vahel, ta on ergas ja tunneb huvi ümbruse vastu.

Šoki kolm staadiumi

Igasuguse õnnetuse puhul peab kõigepealt kontrollima, kas loom on elus – kas ta hingab ja kas ta süda lööb. Liikumatu lamav koer võib olla meelemärkuseta või šokis. Tuleb kontrollida, et hingamisteed oleksid vabad (kaelarihm ei poo, keel või lima ei sulge hingamisteid). Kui kusa-

gilt jookseb verd, püüda peatada verejooks, surudes haava servad kokku ja võimaluse korral siduda haav kinni. Kui sidemest hoolimata voolab ohtralt verd, tuleb viivitamatult minna arsti juurde, hädaabinõuna võib sel ajal kasutada žgutti. Iga 5–10 minuti järel peab žgutti mõneks sekundiks lödvaks laskma. Kui haav on sellises kohas, mida ei saa kinni siduda (nt kõhupiirkond), üritada see katta puhta sideme, käteräti või linaga. Kui verd või muid vedelikke jookseb ninast või suust, asetada looma pea veidi allapoole, et vedelik ei satuks hingamisteede kaudu kopsu.

Luumurrud, mis võiksid transportimisel valu teha, tuleks toetada, kuid vältida põhjalikku lahastamist, sest sellega võib tekitada lisatrauma ning pealegi on see ilma anesteesiata nii valus, et ka kõige leplikum loom võib hammustada, ja me ei soovi ju tema kannatusi suurendada. Kõige tähtsam on võimalikult kiiresti arsti juurde jõuda. Kui tegemist on lahtise murruga, siis katta haav sideme või puhta kangaga.

Šokk, mis võib tekkida trauma tagajärjel, on olukord, kus organism üritab tagada aju ja südame verevarustust, aga teistes organites võib tekkida tõsine hapnikupuudus. Šokil on kolm staadiumi.

Esimeses on pulss tugev ja kiire, südamelöökide arv suurenenud ja hingamine kiirenenud. Limaskestad on punased ja jäsemel külmad. Teises staadiumis alaneb kehatemperatuur, hingamine on pinnapealne ja kiire, südamelöökide arv on tõusnud, aga pulss on nõrk. Limaskestad on muutunud kahvatuks, loom võib olla tajutu või depressioonis.

Kolmandas staadiumis muutuvad limaskestad hallikaks, kehatemperatuur alaneb veelgi, pulss on eriti nõrk või puudub. Loom on kaotanud teadvuse või koomas. Sellisest seisundist on teda suhteliselt lootusetult välja tuua, intensiivravist hoolimata.

Oluline on šokinähtude ära tunda ja loom võimalikult kiiresti arsti juurde viia. Transportiks tuleb ta panna külili, pea sirutatud, ja tõmmata keel suust välja. Tagakeha tuleks neelupadja abil kõrgemale tõsta, nii

saab süda rohkem verd. Peale panna tekk või mõni muu soe asi. Looma peaks liigutama ettevaatlikult ja kui ta on teadvusel, rahustades.

Vigastatud loom ei pruugi aru saada, et teda tahetakse aidata, ja võib valu tõttu hammustada. Seetõttu on mõistlik kasutada suukorvi või koonusidet, mille saab teha käepärasest paelast, vööst või marlisid-

Alati on targem minna loomaaarsti juurde n-ö ilmaaegu, kui jätta minemata.

mest. Suukorvi või koonusidet ei tohi kasutada, kui vigastus on pea piirkonnas, koer oksendab, tal on hingamisraskused või ta on meelemärkuseta.

Elustamiseks on vaja abilis

Parem karta kui kahetseta, ütleb rahvatarkus. Ja sellest kõneleb kogemus, et alati on targem minna loomaaarsti juurde nii-öelda ilmaaegu, kui jätta minemata. Parem on minna veidike varem, kui jääda ootama, sest siis võib olla juba parandamatult hilja. Mida kiiremini tegutsetakse, mida rahulikum on omanik ja mida rohkem informatsiooni suudab ta tohtrile anda (eelnevad haigestumised ja kasutatud ravimid, trauma juhtumi-

se aeg, koht ja asjaolud, mürgistuse kahtluse korral pakend või vähemalt mürgi nimi jne), seda tulemuslikum on ravi.

Mõningatel juhtudel tuleb juba kodus esmaabi anda. Käepärast peaks olema: söetabletid, vesinikülhipend, mõni desinfitseeriv vedelik, parafiin- või vaseliinõli, elektrolüütide lahus ootamatu oksendamise/kõhulahtisuse puhuks (saab loomakliinikust), probiootikume sisaldav preparaat, mõni süstal, käärid, sidumisvahendid, kraadiklaas, puugiemalduspintsett, pintsett, küünetangid, kaaliumpermanganaat ja füsioloogiline lahus.

Kui aga juhtub halvim, ei ole koera elustamine kahjuks sugugi lihtne. Isegi need inimesed, kes on õppinud teise inimese elustamist, ei pruugi sellega hakkama saada. Tuleb arvestada koera suurust, rindkere erinevat chitust ja seda, et õhku tuleb puhuda ninasõõrmetesse.

Kunstlikku hingamist tehakse külili lamavale koerale, puhudes ninasõõrmetesse õhku paari sekundi jooksul, 10–12 korda minutis. Kui pulss on tunda, siis on põhjust jätkata. Kui pulss puudub, peab alustama ka südamemassaazi. Selleks, et elustamine oleks efektiivne, on vaja kolme inimest. ●

Juba sellest on suur kasu, kui omanik oskab koera seisundit hinnata – olek, ilme ja käitumine ütlevad palju. Foto: Ilmar Saabas

Mida tuleb tähele panna:

1. Kas loom on teadvusel? Kas ta reageerib hüüatusele?
2. Kas loom hingab? Hingamissagedus. Hingamisraskuste puhul esineb kõhuhingamine, kael on sirutatud, koer võib ahmida õhku. Kui loom ei hinga, kontrollida, kas hingamisteed on vabad. Tõmmata keel suust välja.
3. Kas süda lööb? Pulssi saab kontrollida põlveõndlast.
4. Pulss ja limaskestade värvus annavad informatsiooni vere-soonkonna tööst. Kahvatus viitab šokile või aneemiale, tumepunased limaskestad erutusele, üldisele põletikule või algavale šokile. Sinakad hapnikupuudusele, mis võib olla tingitud südame häiritud tööst. Hinnatakse igemete järgi või tumeda pigmenta koertel silma sidekestalt.

Loomale eluohtlikud seisundid, mis nõuavad kiiret veterinaari sekkumist:

1. Haavad (löikehaavad, hammustushaavad, kuulahaavad, raske trauma haavad). Ohtlikud piirkonnad on kael (hingetoru, kägiveen, unearter), rind (kops), kõht, esijalg (veenid), tagajalg (kannakõõlus, veen)
2. Tõsine trauma, milleks võib olla autoõnnetus, kõrgelt kukumine, kaklustrauma, õnnetus jahil vms
3. Äge, korduv oksendamine, millega kaasneb ka halb üldseisund
4. Tugev valu
5. Halvatus
6. Korduvad krambihood või krambihoo, mis ei möödu mõne minuti jooksul
7. Maolaienemine ja -keerd
8. Kõikvõimalikud silmatraumad alates lühininaliste silmamuna väljalangemisest kuni sarvkestavigastuseni
9. Võõrkeha suus, söögitorus, silmas, kõrvas jne
10. Mürgistused
11. Kuumarabandus või päikesepiste
12. Külmutamine
13. Põletus
14. Elektrilöök

Peegeldus

Eesti Päevaleht tutvustab selles rubriigis lugejatele huvitavate inimeste tööruume.

Larissa Makarevitš

Harku ilmajaama meteoroloogi-tehnika Larissa Makarevitši töövahenditeks on punased õhupallid, raadiosondi pallid ja kõikvõimalikud tavainimesele veidrana tunduvad aparaadid. Nendega jälgib ta pingsalt väiksemaidki õues toimuvaid muutusi, et need siis üles märkida ja info ootavatele sünoptikutele edasi saata. Nii sünnivad ilmaennustused.

Tekst: Kaisa Alliksaar, fotod: Rauno Volmar

Punane pilootpall, mis tuleb õhku lasta valgel ajal – talvel kolm ja suvel viis korda päevas. Punane värv teeb selle õhus jälgimise lihtsamaks. Teodoliidiga jälgib Larissa palli kiirust ja liikumisteedkonda: nii saab mõõta tuuleparameetreid.

Larissa käes on raadiosondi pall, mille õhku saatmine on väga kallis. Seetõttu tehakse seda ainult üks kord ööpäevas, öösel kell 3. Palli külge kinnitatud anduriga mõõdetakse tuule suunda ja kiirust ning õhutemperatuuri ja -niiskust.

Sellise aparadiga mõõdetakse päikesepaiste kestust.

08 K	10 K	12 K	15 K	17 K	19 K	21 K	23 K	25 K	27 K	29 K	31 K	33 K	35 K	37 K	39 K	41 K	43 K	45 K	47 K	49 K	51 K
102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102	102
8	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
15.56-14.16	14.16-14.25	14.25-14.45	14.45-15	15-15.30	15.30-15.58	15.58-16.08	16.08-16.20	16.20-16.30	16.30-16.40	16.40-16.50	16.50-17.00	17.00-17.10	17.10-17.20	17.20-17.30	17.30-17.40	17.40-17.50	17.50-18.00	18.00-18.10	18.10-18.20	18.20-18.30	18.30-18.40

Väga tähtis vihik, kuhu märgitakse tingmärkide abil ilmanähtusi minuti täpsusega. Sellel leheküljel on näha, milline näeb välja üks vihmane päev (täpsemalt 22. juuli).

Suur baromeeter, mida kasutatakse varuvariandina. Muidu käib õhurõhu mõõtmine vaatlusväljal asuva õhurõhuanduri abil.

Pshührometrionn. Selles asuvad nii termomeetrid kui ka automaatjaama õhutemperatuuri andurid. Samuti asuvad selles onnis õhuniiskuse parameetreid registreerivad mõõtevahendid.

Tuulemõõtja pult, millelt saab vaadata anemorumbomeetri (tuulemõõtja) vaatlusväljal mõõdetud tuule parameetreid. Tegemist on varutuulemõõtjaga.

ARVUD

24 tundi kestab meteoroloogi-tehnika vahetus ilmajaamas.

1 inimene korraga on ilmajaamas tööl.

3 tunni tagant tuleb käia õues vaatlusväljakul.

10 põhilises pilveliigis peab Larissa iga päev orienteeruma. Neil on veel omakorda

20 alaliiki ja

35 vormi.